REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
**Inserate**
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 8-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Dumineca 5.)

„GAZETA" iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

**Nr. 25.—Anul LXX.** **Brașov, Vineri 2 (15) Februarie.** **1907.**

**Din causa sfintei sărbători de mâne, Vineri, ziarul nu va apărea până Sâmbătă seara.**

## Ca în Rusia și în Turcia?

Numai de curând s'a întâmplat că guvernul unguresc a detras debitul poștal unei reviste politice franceze, care aducea informațiuni nepărtinitoare și drepte despre modul cum sunt tractate popoarele nemaghiare în Ungaria. Foaia franceză („Le Courrier Européen") surprinsă de măsură dujmănoasă luată chiar de ministeriul de comerciu, în fruntea căruia stă Francisc Kossuth, a constatat, că până acuma n'a întâmpinat opriri de felul acesta decât în Rusia și'n Turcia.

Cu alte cuvinte foaia parisiană a spus, că numai în Rusia și Turcia se găsesc stări de lucruri ca să fie oprite foile ce propovăduesc sau iau în apărare libertatea și dreptatea popoarelor.

Dar progresul timpului nu se va opri în loc de dragul nimănui și veți vedea, că nu va trece mult și stările funeste dela noi vor rămânea și îndărătul stărilor din Rusia și Turcia,

In Rusia vedem că se continuă lupta titanică pentru constituțiune și libertatea poporului. Se continuă cu mult succes pe partea acelora cari luptă pentru popor și drepturile lui.

Peste câteva săptămâni se va întruni din nou Duma în Petersburg pentru care s'au început alegerile de-o lună. Se fac adecă două rânduri de alegeri. Intâi se aleg așa numiții electori și aceștia aleg apoi pe deputați. Alegerile electorilor sunt deja pe sfârșite și din resultatul lor se vede de acum că vor isbuti deputații opoziționali aceia adecă, cari pretind ca constituția să nu fie numai o vorbă goală care să mascheze despotismul guvernului, ci să fie în adevăr spre scut și apărare popoarelor marelui imperiu în contra încălcărilor celor de la putere.

Silințele ce și le-a dat guvernul Stolypin după disolvarea celei dintâiu Dume de a pregăti alegerea unei nouă Dume, care să lucreze pe placul guvernului, n'au putut isbuti. Chiar și în Moscva, vechia cetate a Țarilor, au fost aleși în majoritate electori din sânul opoziției.

Țarul și guvernul său nu vor avea dar încătrău și vor trebui vrând nevrând să țină samă de voința poporului și să împartă puterea lor cu Duma pentru a crea instituții liberale în Rusia și pentru a scuti libertatea personală a cetățenilor ruși. Nu mai e de glumă dar cu constituția,... dacă după toate câte s'au petrecut, după atâtea crude prigoniri de-oparte, răsvrătiri, atentate și suferințe desperate de altă parte, n'a putut fi înfrântă voința poporului de-a dobândi instituții liberale și drepte.

Dar nu numai poporul rusesc, ci și Europa și mai ales Franța, aliata Rusiei, care îi dă împrumuturile și-i susține creditul, de care are lipsă, așteaptă, ba pretinde ca guvernul rusesc să dea garanțele de lipsă creditorilor săi, creiând așezăminte constituționale. Aceasta a spus-o pe față în cameră ministrul de esterne al Franciei.

Și în în Turcia încep să se risipească norii ce amenințau existența fraților noștri aromâni din Macedonia.

Dilele acestea a trimis marele vizir inspectorului general, Hilmi Pașa, și celor trei guvernatori ai vilaetelor macedonene o depeșe circulară, în care dice:

„In urma plângerilor locuitorilor români, că sunt împedecați în ținerea serviciului divin și în învățământul lor în limba română, că sunt asupriți și prigoniți, vă fac cunoscut din ordin împărătesc, că toate acestea nu e permis să se mai repeteze".

Marele vizir amintește apoi învoiala încheiată de guvernul turcesc cu patriarhul grec odinioară, ca să se permită Românilor să se închine și să învețe în școală în limba lor, și dice că a învitat din nou patriarhatul să se țină de aceasta învoială.

Patriarhul a răspuns că va lua dispozițiunile de lipsă numai dacă vor cere-o înșiși Românii macedoneni. Totuși, zice marele vizir, episcopii greci și complicii lor plini de ură săvârșesc acte de dușmănie prin asasinarea notabililor români cum s'a întâmplat în vilaetul Ianina.

Poarta nu mai poate să tolereze aceste continue escese. Aceasta foarte importantă depeșe, prin care autoritățile din Macedonia sunt însărcinate a pune stavilă mișeliilor grecești, dovedește că cauza aromână s'a întors spre bine.

Și în Turcia răsare dar soarele libertății, numai la noi să rămână cerul întunecat?

---

## La mormântul lui V. Babeș.

*Cuvântarea I. P. Cuvioșiei Sale archimandritului **Augustin Hamsea**,*

ținută la înmormântarea lui Vincențiu Babeș.

***Jalnici ascultători!***

Stând în fața acestui sicriu în reprezentanța sfintei noastre biserici, în reprezentanța Inalt Preasfinției Sale, a Domnului Arhiepiscop și Metropolit și a Preasfințiților Arhierei ai bisericei noastre, trei sunt cu deosebire momentele, cari stăpânesc sufletul și inima mea.

Este doliul profund, în carele este străpusă o familie fruntașă în societatea noastră, este doliul bisericii și al poporului, este doliul nostru, al tuturor, cari am fost martori ai rodnicei sale activități. depuse în agrul cel sfânt al Domnului. In acelaș timp privind asupra acestui sicriu, vedem înălțându-se deasupra lui o icoană, în care ni-se înfățișează în colori vii epoca cea mai grea, cea mai însemnată, și cea mai bogată în fapte mărețe a istoriei noastre bisericești. Iar ca al treilea moment stăpânit este astăzi sufletul și inima mea de greutatea apreciării faptelor și virtuților defunctului, și mai cu seamă de întrebarea, că oare noi, generațiunea actuală, și generațiunile, cari ne vor urma, putea-vom intra și pătrunde cu deplină demnitate în continuitatea faptelor, cari caracterisează epoca, în care a trăit și a lucrat răposatul în Domnul.

Privind în această icoană vedem, că răposatul V. Babeș, abia ieșit din școală, — plecând pe calea vieții publice — întră în șirul acelei pleiade de bărbați de adevărata valoare istorică, cari în frunte cu fericitul întru aducere aminte Metropolit Andreiu și cu iluștrii membrii ai familiei Mocsonyi, au realizat în jumătatea a doua a veacului trecut visul de aur al bisericii și poporului nostru: reactivarea vechei noastre Metropolii autonome, despărțirea ierarchică de coreligionarii sârbi și clădirea întregului organizm al sfintei noastre biserici pe bazele ei canonice primitive și în spiritul genuin al creștinismului.

In întreg timpul, cât s'a lucrat la realisarea acestor mărețe fapte, pe răposatul îl vedem pururea între fruntașii muncitori

Născut din popor, crescut în un spirit adevărat creștinesc, și însuflețit de trebuințele culturale ale poporului, — cu începere dela anul 1846, când a pășit pe terenul vieții publice, ca profesor al preparandiei din Arad, — timp de mai bine de o jumătate de veac, răposatul în toate funcțiunile, ce a ocupat, a valorat cu deplină conștiință talentul, cu carele Dumnezeu a voit să fie înzestrată și împodobită întreagă viața sa. Și analele istoriei noastre bisericești vestesc astăzi, și vor fi totdeauna mărturia vie a ochiului ager, a însuflețirei, a energiei și caracterului său nepătat, păstrat cu deplină sfințenie până la ultima sa răsuflare.

Aceste sunt frumoasele calități, prin cari s'a distins răposatul atât la ridicarea edificiului bisericii noastre autonome, cât și la organizarea ei pe bazele canonice primitive și mai târziu întru nimerita punere în aplicare a dispensațiunilor statutului nostru organic.

In fața acestor calități, prin cari răposatul a contribuit cu succes la măreția istoriei noastre bisericești din trecutul mai apropiat, îndrăsnesc a constata cu vecinicile cuvinte ale Mântuitoriului, că bărbatul, carele astăzi se desparte de noi, „nu a murit, ci doarme" și plecând pe calea vecinicici, viu rămâne prin viața și faptele sale în mijlocul nostru, viu și întrat aici pe pământ în șirul acelor oameni de valoare, cari în istoria popoarelor strălucesc ca un far luminător cu deplină putere instructivă asupra generațiilor viitoare, și în momentul, când după credința noastră defunctul trece la viața cea netrecătoare, răposatul duce cu sine în mormânt conștiința, că „luptă bună a luptat", și mergând să primească cununa vieții celei nepieritoare în ceriuri, — lasă în urma sa viața și nemurirea, dobândită aici pe pământ prin activitatea și faptele sale.

Aceasta este moștenirea, care o lasă răposatul familiei sale, aceasta este moștenirea, carea ni-o lasă și nouă, tuturor, și în fața acestei moșteniri alinare și mângăiere simțim noi și familia rămasă în doliu în momentul despărțirii, urmată după rânduielele firii omenești, — pentrucă orice altă avere, din câte preocupă pe om pe

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

## Tatălui meu.

— Sonet. —

De mult te-ai dus departe 'n țări streine
Și eu parcă te văd iubite tată
Cum stai perdut cu fața 'ngândurată
Cu ochii 'n largul zărilor senine.

Strecoară-se prin genele-ți bătrâne
Mărgăritar de lacrimă curată.
Si fruntea ta 'i tot mai întunecată
Și tot mai trist e sufletul din tine...

Oh! da, nebun, nebun te poartă dorul.
Tu, parcă, iarăși vezi micuța-ți casă,
Copii, soția, lunca și ogorul;

Și fremuește 'n codrii frunza deasă.
Auzi, cum cântă 'n murmur lin izvorul!
— — — — — — — — — — — — —
Oh! dragă tată! vino iar acasă!!

*V. S.*

## Pavăl-Pacoste și Măria Sa Sărăcia.

— Mă bărbate!... Aș vrea să știu că de ce ești tu bărbatul meu și tata celor opt copii ca opt ulcele,... ca opt șoareci flămânzi... ca opt lumini de ceară!... Păi fire-ai tu al naibei, că mai bine nu ți-oi zice, nu zo io, mâne o să ne certăm, care de când lumea... poimâne ne om și bate... auzi mă!... Țipă dracului pipa aia din gură... ori ce? tu să pipi mereu și io cu copiii să înghit la răbdări prăjite, până-i lumea?... ori de ce-mi ești tu dar bărbat, cine dracu te-o pus, să mă tragi în foame, sărăcie, neavere, amar și năcaz? Asta să mi-o oblești tu mă Pacoste din viță vestită, cătană cătănită, bărbat însurat, c'o ciurdă de prunci, cari n'au ce 'mbuca odat...

— Hm! Vezi draga mea — începù cela închizând pipa, pe care o vârâ în șerpar, în ce vreme ședea pe laviță, cù amândouă coatele pe amândoi genunchii, — cu amândoi obrajii, în amândouă pălmile, — așa sta înaintea cătrănitei Vârvara, — nevastă-granatir frate, care-ți pune frica 'n spate, ba pe bărbat îl și bate, de nu-i aduce bucate și iubirea n'o împarte — și alte multe lungi și late din cea lume cu păcate, între bune-rele fapte... să mâncați mălaiu cu lapte.... mănânce adecă cine ce voește, dar nevasta ăstuia cu copii, nu putea voi, ori vrea, că de mâncat nimic n'avea, — deci începu stând cela așa cum îl vedem.

— Hm! — Vezi draga mea, io zău nu pot pricepe, că de ce năcaz ai venit tu după mine? N'ai putut afla alt om de omenie, pe care să-l faci neom... tocmai pe mine mai ales, pare că io aș fi cel mai păcătos în lume...

— Mă! Păi dar nu te nărăvi! Dar nu m'ai rugat tu pe mine cu lacrimi, că io să-ți fiu ție muiere, că mi-i da ce ți-oi cere..., și haine mândre și mărgele și câte și mai câte,... ci taci mă, că ești de vină dacă-ți spune.

— E, dar tu nu trebuia, ca pântru-ce am glumit io, tu odată să mă farmeci cu baba satului...

— Păi răspunde ce te 'ntreb și nu-mi citi aci postelnicu afuriseniilor, acu dăi pace, dacă ne-am plăcut unu pe altu ce era să facem, e vorba dragul meu, că mâne-i lăsarea postului de carne, una la mână, a doua, că trebue să câștigi de dulce, — auzi tu, toți creștinii, mâne atâta amar de carne întabulează înlontru pântecelui, câtă să le-a jungă pe șase săptămâni lungi de post, aia așa-i din bătrâni, — și asta trebue s'o faci, din fundu pământului, — de unde-ți place, dar eu vreau, ca copilașii mei, până la urechi să se ungă de astădată cu dedulce, — sărmanii cât înghit gol, câte răbdări prăjite... ești om slab dacă nu aduci ceva,... am să te fac cunoscut cu sucitorul! — Ai înțeles nene!

— Păi ta-t'o, nici până azi nu mi-o dat toată zestrea, — de aceea suntem noi săraci, — și-apoi dar, fă-l cunoscut cu sucitorul pe ta-t'o, scumpa mea... dacă nu ți-a fi cu supărare... zise cela oblindu-se cum îs cocoșii între găini.

— Nu lua pă buzele tale afumate cu tămâia dracului, pe tata... să nu-l fi pârât ne-ar fi ajutat, dar așa...

— Dar așa lelițo, taci și nu te prinde

acest pământ, vine, şi se trece, şi numai o singură avere poartă timbrul nepericiunii: sufletul curat, când acesta este adăpat din izvoarele nesecate ale evangeliei Domnului, şi astfel stăpânit în întreagă fiinţa sa de doctrina neînşelătoare a religiunii creştine.

Lăsând după sine această moştenire, răposatul în momentul despărţirii mai are o ultimă datorinţă aici pe pământ, carea o împlineşte prin mine. Mulţămeşte familiei, şi în special iubitei sale soţii pentru ajutorul, ce i-au dat în întreg cursul vieţii şi pentru îngrijirile, ce i au dat în timpul morbului său, — punându i la inimă, să-i păstreze amintirea şi să cultiveze virtuţile ce izvorăsc din doctrina neînşelătoare a religiunii şi din alipirea către biserica mamă. Deasemenea vă mulţumeşte prin mine răposatul şi D-voastră, tuturor, cari aţi venit aici din apropiere şi depărtare, ca să-l petreceţi la locul de vecinică odihnă.

Împlinind şi această datorinţă, către Tine, Doamne, ridic glasul minţii şi inimii mele, şi Ţie mă rog, ca pe robul tău acesta mutat dela noi, cum pe pământ l'ai făcut vrednic lucrător în agrul cel sfânt al tău, aşa să-l aşezi în lăcaşurile drepţilor, cari din veac bine Ţi-au plăcut Ţie. Amin.

---

## Revista politică.

Vinerea trecută *dieta ţării* a luat vacanţă până astăzi Joi, când se întruneşte din nou. In restimpul acesta comisiunile dietale şi miniştri au ţinut consfătuiri, ocupându-se cu afacerile dela ordinea zilei. Alaltăeri ministrul de honvezi a fost primit în audienţă de Maj. Sa. Ministrul Jekelfalussy a presentat cu această ocasiune Maj. Sale spre sancţionare proiectul contingentului de recruţi, votat săptămâna trecută de către dietă. După audienţă ministrul de honvezi s'a consfătuit cu ministrul comun de războiŭ Schönaich.

*

In şedinţa de azi a dietei ministrul de culte şi instrucţiune publică Apponyi era să presenteze cele două proiecte de lege privitoare la *salariile învăţătorilor de stat şi confesionali*. După o ştire mai nouă aceste proiecte vor ajunge înaintea dietei deabea pe la finea lunei Februarie st. n., deoarece ele trebue mai întâiŭ presentate Maj. Sale Monarchului.

*

Astăzi se face *în cercul Bocşei alegerea de deputat dietal.* Din ştirile ce ne sosesc reiese, că organele administrative, începând dela ministrul Kossuth şi până la cel din urmă slujbaş comunal, desfăşură o ne mai pomenită agitaţie pentru reuşita jupânului Weissz Iulian. Sutele de gendarmi, cari stau deja de aproape 3 săptămâni pe capul bieţilor săteni, împiedecă pe alegătorii români să se sfătuiască şi dacă nu se supun îi arestează, ba îi pălmuesc, iar oamenilor de încredere ale candidatului naţionalist Dr. V. Branisce le opreşte să tocmească trăsuri pentru alegători, ca să-i conducă la locul alegerii. In contra acestor ne mai pomenite volnicii, s'au dat telegrame la ministrul de interne şi la viceşpanul, însă fără mult folos. Cu toate aceste alegătorii români l'au primit pe candidatul naţionalist pretudindeni cu mare însufleţire şi, dacă nu se vor întâmpla volnicii şi mai mari, e speranţă ca să reuşască. După ştirile mai nouă ce ne vin din Bocşa, au sosit acolo eri seara mai multe companii de soldaţi, încât numărul gendarmilor şi soldaţilor, concentraţi azi în Bocşa, ca să „susţină ordinea“, va trece mult peste o miie.

*

Săptămâna aceasta iarăşi s'au pertractat mai multe *procese de pressă contra naţionalităţilor*. Redactorul ziarului slovac „Katolicky Noviny“ Robert Schwoch a fost osândit pentru „agitaţie“ la *un an închisoare, la 800 cor. amendă şi la suportarea cheltuelilor de proces.* Tribunalul din Arad a condamnat pe 9 alegători români din comuna Covasinţi (cercul Siriei) laolaltă la *2 ani şi patru luni temniţă*, pentru-că au huiduit pe candidatul kossuthist Gabányi, când a voit să-şi ţină în comună „vorbirea de program“. Şi ziarul „Unirea“ din Blaş a avut un proces de pressă. Acusat a fost părintele Zehan, care a luat într'un articol în apărare scoalele naţionalităţilor. Deastădată curtea cu juraţi din Cluj, care numai zilele trecute a condamnat pe d-nul V. E. Moldovan la 18 luni închisoare, — *a achitat pe d-l Zehan.* Mare minune!

*

In urma rezultatului *ultimelor alegeri din Germania*, guvernul se va sprijini în noul „Reichstag“ (parlament) pentru votarea proiectelor sale de legi pe o altă majoritate ca în sesiunea trecută. Corespondentul din Berlin al ziarului „Temps“ a trimis ziarului său o lungă telegramă asupra unei convorbiri pe care a avut'o zilele aceste cu o persoană, care stă aproape de cancelarul Bülow. Această persoană, al cărei nume n'a fost dat în vileag, s'a exprimat astfel:

Cancelarul nu se gândeşte ca să guverneze cu partidul centrului, el nu-i va refuza sprijinul, dar nu se va încerca să-l câştige. Prinţul Bülow nu va putea desfăşura o activitate politică în adevăratul sens liberal, căci pentru aceasta i-ar trebui un mare şi puternic partid liberal, dar va sprijini pe liberali în aşteptarea acestui mare partid, pe care îl va aduce poate viitorul şi care ar fi bine venit atât pentru prinţul Bülow cât şi pentru împărat.

Deoarece cancelarul nu se poate bizui pe o puternică majoritate, va trebui să încerce a o câştiga. El nu va cere liberalilor să renunţe la principiile lor, dar crede că ei vor fi destul de inteligenţi pentru a nu împiedeca desfăşurarea naturală a lucrurilor şi pentru a evita o coaliţie între centru şi conservatori. Influenţa actuală a centrului este neînchipuit de mică şi împăratul se bizue încă mai puţin decât cancelarul, de a putea face sub acest centru ceeace ar face sub o „majoritate naţională“, adecă o majoritate care să nu facă dificultăţi la orice cheltueli militare sau coloniale, o majoritate naţională cum este de exemplu aceea a parlamentului francez.

---

## Vas cu miere... veninoasă.

Actualul ministru de instrucţie, învăţatul şi sumeţul Apponyi, vrea să ferícească ţara asta nefericită, cu cultură neaoş ungurească, şi ca să ajute mai bine această cultură, îi chiamă cu glas mare pe propagatorii ei — pe învăţători — şi ca răsplată, a muncii ce o vor depune, îi îmbie cu o oală aurită, plină de miere... Îşi va fi gândind el, plănuitorul îndrăsneţ: »le dau şi dascălilor un pic de dulceaţă — 1000 cor. — şi de bunăseamă, ei, cari de atâta vreme doresc să se 'nfrupteze odată bine, cu lăcomie vor mânca din mierea dată, şi ca urmare vor trebui să joace în viitor, aşa cum eu din înălţimea olimpică în care mă aflu, le voiu fluera — şi iată înfiinţat statul naţional maghiar, ce îl plănuesc.

Invăţătorii ungureşti să şi pot bucura de această oală! Dar noi? Noi învăţătorii români, ce zicem? Oare şi noi să ne putem bucura în urma muncei noastre în acelaş raport cu colegii unguri? Oare căpăta-vom şi noi plusul de 400 cor. dela stat, ca astfel să se ridice şi salarul nostru la 1000 cor.? Ce şi stai la îndoială?!... Doar Apponyi e om modern, cu principii sănătoase, el când zice că ridică salarul, înţelege pe toţi învăţătorii fără deosebire!

Aşa vor fi gândind, poate, unii dintre învăţătorii români, dorind cu ardoare oala cu miere ce ni-se îmbie, ca fiind de o structură cu a învăţătorilor ungureşti. Dar mierea?...

Iată! actualul ministru a înţeles că »o farfurie cu miere prinde mai multe muşte, ca o bute de oţăt.« Mai anţărţ, mult oţăt ne venia de sus, cu fiecare vizită a inspectorului de şcoale, care ni-l da ca un cadou al stăpânului său, aşa că sărmana noastră viaţă, era cu totului oţătită! »Dacă până la esamen nu se va vedea mai mult progres din limba maghiară, te voiu arăta ministrului«, sau: »pe venitor să propuni ungureşte şi computul (aritmetica) etc.«

Acesta era oţătul! Dar acum ce să fie? Oare este mai multă miere azi în ţară, ca oţăt? Ori doar' s'a întors lumea pe dos? Intr'adevăr omul trebue să se cugete. Aşa o schimbare grabnică dela oţăt direct la miere, abia s'a mai pomenit. Dar, fraţilor învăţători români! Să nu ne bucurăm înzadar. Să esaminăm mai bine oala oferită, şi ne vom mira!...

In aceste împrejurări, suntem la un punct foarte serios. Mijloacele de traiu şi mediul social, reclamă ca şi noi învăţătorii în urma muncei prestate, să ne primim ce-i al nostru, un salar din care să putem trăi nu în plăceri, ci cinstit. Dar sărăcia neamului e mare. Poporul nostru stors, în atâtea forme legale şi nelegale — cu puţine esceptiuni, nu poate ridica din propria-i putere plata noastră la o sumă mai mare.

Bine, observatorul ministru Apponyi a văzut asta, şi iute a grăbit, ca un *binevoitor al poporului* nostru, să ne dea ajutorul de lipsă. »Dar împrumutul, împrumut aşteaptă«. Dacă vreai să te împărtăşeşti de bani de ai statului unguresc, trebue să lucri din puteri spre edificarea lui, şi aceasta numai aşa se poate dacă vei propune în şcoală: aritmetica, geografia, constituţia şi istoria ungureşte. C'un cuvânt, dacă vom vinde şcoalele noastre naţionale române, şi cu ele poporul, d-lui ministru Apponyi şi clică!

Cred că fiecare învăţător neopreocupat vede cursa întinsă. Dar se înşală atotputernicul ministru! Căci noi învăţătorii români, ca adevăraţi fii ai poporului nostru, suntem hotărâţi a respinge cu dispreţ, oala aurită şi plină de miere ce ne-o întinde, căci bine vedem că este... veninoasă!...

Din parte-mi şi cred că toţi colegii, cari sunt în adevăr focular de cultură naţională, vor afirma cele zise de mine, şi vor preferi a rămânea în starea mizeră materială de până acum, fără a primi ajutorul dat, cu condiţiunile spuse — decât a ne face atentatori la viaţa poporului şi a noastră proprie!

Căci ce va folosi poporului, dacă cei 4000 de învăţători ai săi, vor trăi bine, iar el va fi dat prada utopiei periculoase şi nerealizabile a înfiinţării statului unitar maghiar! Ş'apoi nu permite nici o discuţie că *un om de caracter, totdeauna priveşte mai întâiu interesele neamului şi apoi ale sale!*

Deci fraţilor învăţători români! Veniţi să ne învrednicim de încrederea poporului pusă în noi şi cu toţii mână în mână, constanţi în principiile naţionale, bineînţelese ale neamului nostru obidit, să preferim a trăi şi mai rău, de azi pe mâne

---

'n poară cu mine... te botez, mă muere! tu mi eşti datoare şi încă tu eşti cu gura mai durăitoare. Te trimit acasă la voi cu toţi opt copii, — acolo-i zestrea, — ţi-e-vă ta-to! ori ce?

— Te-oiu trimite eu pe tine, intr'un loc, că nu-i uita câte zile-i trăi, numai să nu-mi aduci pe mâne de dulce.

— Şi iar, de ce să fie cuvântu tău cel din urmă?! — Taci!... voi aduce carne.., voi aduce!...

— Să ţi ajute Dumnezeu! — Vezi, vine şi săptămâna albă, — ouă, lapte brânză, — când plăcintele împăturate şi cu brânză gras umflate şi cu unt proaspăt spălate, domnesc peste toate celelalte,... adu-mi de toate, că de toate ţi-oi face...

La asta Pacoste înghiţi de două ori după olaltă, — se cutremură niţel, — apoi luă sumanul intr'umere, trase căciula pe ochi, eşi din casă, — în prag stătù pe prispă, să vadă cu cin' s'o 'ntâlni. Cum eşi în stradă, purcelu vecinului guiţând se freca de piciorul lui. Semn bun, porcu şi 'n vis e noroc, aievea-i mai mare porc! Omul deci, o luă oblu spre casa lui Petru, — a frate-său, care era bogat, fruntaş al satului, o ducea 'n spre domnie şi de toate avea ce-i trebuia, că la nimenea nu da... adecă era tare zgârcit... şi nu-i mirare, că întrând fratele-său cel sărac şi năcăjit, cu capul plecat, cu supunere nu ca şi către un frate, ci ca doar către on solgăbirău dă ăi cu pinteni, — Petru zăriudu l să opri în prag şi-l privia ca p'on cerşetor cu dispreţ.

— Dumnezeu te alduiască frate! — zise el luând căciula şi plecându-se până la pământ, 'naintea bogatului său frate, — care între noi fie zis, nu era prea fericit cu toată avuţia sa, — căci avea o nevastă ca un cocoş în spate, o fată care umbla 'ntr'un picior şi pă ălălalt numa aşa-l purta de sărbători, erau adecă familie fruntaşă, — dar rele erau şi fără inimă şi fără milă.

— Alduiască-te pe tine frate!

— Am venit să faci bunătate să-mi mai dai o ţăr de dulce, — bieţii copilaşi — întră 'n post sărmanii, las' că ţi-a da Dumnezeu înmiit,... văz c'ai tăiat un viţel, dai cu fontu şi pă zile de lucru, dă-mi şi mie câţi-va fonţi, ţi-oi lucra omeneşte, când vei fi având mai mare lipsă de mine.

— De tine... eu... lipsă? Măi caliculo nici să nu-mi zici că ţi-s frate, ci du-te pe unde ai venit. Ce crezi, sunt destui oameni săraci, tu ai muere frumoasă, copii frumoşi, — las' ce să mai mâncaţi carne — Nu ţi dau! Una ca o sută şi una!

— Ei bine vere! dar nu merge asta aşa, că „nu-ţi dau!“ — să obli Pavăl aţintindu-l pe cela fulgerător din ochi, — ţi-am lucrat azi vară două zile şi nici azi nu mi le-ai plătit. — De nu-mi dai de voe bună, o să-mi dai tu cu sila. — asta una i o ţi-o spun.... io, fratele tău cel sărac,... dar de omenie, io Pavăl Pacoste... şi-acuma te 'ntreb:

— „Azi îmi dai ce-ţi cer, ori să-mi plăteşti cu bani grei zilele de lucru, — că de nu, o să te fac de râs la tot satul, viu cu toba pă casa ta!

— Tu, mă!

— Io mă, io!

— Dar ce crezi tu?!

— Şi tu ce crezi?!

— Io cred c'ai sărit din minţi!

— Io cred, c'ai dat în urmă rea!

— Mă caliculo! Ţie nu ţi-se cuvine să crezi aşa ceva,.. dar cu nebunii şi cu sărântocii nu departe ajungi, — iată-ţi dau dar picioru ăsta de viţel... vezi, este de zece fonţi... te dul... măuâncă cu neamurile... dar în ograda mea opinca ta să nu mai calce în vecii vecilor amin, — te-ai cărat?

— M'am cărat, — mulţămesc de omenie, las' că ni-om mai întâlni noi, zise ăsta eşind iute cu drăguţa de dedulce şi grăbind acasă, unde într'o căldare s'a fert aşa cât de mare era. cu os cu tot. Iar mueruşca cu voe bună întinse masa la lăsarea postului şi pentru zece o aşternuse şi dela mamă-sa au adus aşa pe sub mână vr'o trei cupe de vin. Apoi roată pe lângă masă îngenunchi să rugară lui Dumnezeu, — după aia s'apucară la lucru.

Pe când mergea mai glupav cu întabularea de-dulcelui, — să deschise uşa şi întră un domn, îmbrăcat din vîrf până 'n rădăcină cu haine negre, pe ochi avea ochielari verzi, mustaţa-i era ici colo ca

muncind din răsputeri spre ajungerea idealului nostru, ca generațiile viitoare cu respect să-și aducă aminte de premergătorii lor. Veniți să arătăm tuturor celor ce nu ne cunosc, că noi nu suntem o turmă inconștie, care pentru bani este în stare ași vinde ce are mai scump: neamul, limba și legea, ci din contră să arătăm, că suntem bărbați cu vederi luminoase, cari știm deosebi binele de rău. Iar d-l Apponyi și soții poftească a-și 'edifica, pe alt fundament statul național maghiar, căci noi ne lipsim de aceasta cinste! O vorbă veche bine zice că: »mai bine sărac în picioare, decât, boier în genunchi!...«

N. 26/I. 1907.

*Emilian Drăgan.*

## 24 Ianuarie în București.

*București*, 27 Ian. v.

O zi mare în viața Românilor din Regat e aniversarea *Unirei Principatelor*, a cărei serbare a avut loc în toată țara, dar mai cu seamă în *Capitală*, de rândul acesta, în chip oare-cum deosebit.

Școlile, mari și mici, au serbat-o fiecare în parte; iar pentru seara zilei, *Liga Culturală* — recunoscută zilele din urmă persoană morală și juridică — a organisat o serbare, nu se poate mai frumoasă, la *Ateneu*.

A fost deschisă de cuvântarea d-lui *Onciul*, din partea *Ligei*. D-sa arată scopul pentru care a fost înființată acum 16 ani *Liga Culturală*, apoi sprijinul prea slab de care a avut a se bucura până acum, fapt la care a contribuit — mărturisește cu durere — în mare parte și spiritul politic din vremea noastră.

Mulțumind acelor cari în trecut, cu sprijinul adus *Ligei*, au contribuit la promovarea unității culturale a tuturor Românilor — în măsura în care s'a făcut ea până azi — face un călduros apel adevăraților patrioți și tinerimei, punându-și speranța în viitor, care prin conlucrarea tuturor elementelor luminate ale Românimei de azi, va trebui să fie acel visat de promotorii *Ligei*: *Unitatea culturală a tuturor Românilor*.

A vorbit apoi d. *Delavrancea*, cunoscutul și mult iubitul nuvelist și orator. Voind să vorbească despre poesia populară, despre »Natura în poesia populară«, începe caracterizând opera celui mai de frunte pictor al peisagiului românesc, N. Grigorescu, bătrânul vecinic tânăr în operile sale.

Cu un aprins entusiasm și o adâncă pătrundere a frumosului așternut pe pânză, oratorul arată cum a înțeles și cum a iubit *maestrul* natura și arta sa.

Din penelul său peisagiul se desface în toată lărgimea, cu toate nuanțele și cu mijloace, s'ar părea, așa de obicinuite. Elemente variate, ca: un pom, o pădure, par aruncate la întâmplare, și ochiul ce se desfătează, adese-ori nu se ostenește să măsoare și să prețuiască măsura și puterea geniului care întrebuințează acele elemente, spre a ne da frumosul din natură.

Din zările albastre, în cari, cu o delicateță rară, aruncă un larg nemărginit de văi și dealuri nedeslușite — începe peisagiul să se desfacă tot mai mult din ceață, din necunoscut; și cu cât se apropie de ochi, cu atât notele hotărâtoare se clarifică: în fund, spinarea abia distinsă a unui deal cu umbra crângului de sub poale; mai la stânga, vârful pierdut în negură al unei stânci; mai aproape, șiruri de dealuri ce se pierd unul după altul, cu coamele lor scăldate în soare. Și tot mai mult ochiul cuprinde împrejur distanța, după dimensiunile și forma ce iau lucrurile. Se vede pădurea, apa și poteca urcând în dreapta; și drept în față-ne, cu crăcile bătrâne, răsfirate, stă dârz ștejarul bătrân, înfipt într'o rână pe malul râpos...

Grigorescu, prin opera sa, nu este numai cel mai de seamă pictor, ci și un mare poet al naturei. Ca fiu al poporului, înțelege, iubește și cântă natura tot ca el. Cu frumsețile, cu viața, cu primăvara, cu »frunza verde«, natura ia parte la bucuriile și la întristările poporului, dându-ne tezaurul bogat al poesiei populare. Și pe cât este de anonim autorul, pe atât de obiectivă este această poesie.

Fermecat de natură, Românul, robul împilat de ciocoi, la ivirea mugurilor, se îndreaptă cu ghioaga spre codru. Fermecat de natură, își cântă toate dorurile cu o simțire și gingășie, care trebue să uimească pe cei mai riguroși esteți moderni.

Încheie cu sfatul că tinerimea nu-și va putea arăta dragoste mai mare pentru trecutul, pentru limba și literatura noastră, decât coborându-se în popor, ca să înțeleagă, să guste și să cultive frumsețile eterne ce poartă cu el versul, s'ar părea, neregulat și alcătuit la întâmplare, dar plin de puterea, de gingășia și de frumsețea, pe care i-au dat-o generații urmate una după alta.

Serbarea s'a încheiat cu câteva bucăți clasice din *Beethoven*, *Grieg* și finalul din *Poema română* de *Enescu* — executate toate într'un chip desăvârșit de *Orchestra ministeriului instrucțiunei publice*.

*M.*

## Congresul nostru.

VI.

(Fine.)

Noi știm — și cred că știe fie-care — ca să pot trece la tractarea animalelor, trebue să cunosc întâi partea animalică a mea. Numai cunoscându-mi organizmul meu voiu putea trece la al altora. Didactica ne spune că pe lângă alte legi după cari trebue să se predeie un obiect ori o materie e și principiu — *„dela aproape la departe"*. Prin urmare e imposibil ca copilul să priceapă structura organizmelor streine înainte de a pricepe pe a sa. Cel puțin eu așa presupun după *logică*. — Ce privesc apoi regulele *principale de igienă*, acestea le putem pune în legătură și cu anatomia corpului omenesc, dar cu toate estea va trebui predate ca obiect de chilin. De altfel cu acest neajuns să ocupă partea din urmă a chestionarului. — Vom reveni deci în acel loc.

La propunerea acestui material am putea purcede pe o cale cu mult mai cinstită. — Alt spor vom obținea, dacă din cele trei părți ale istoriei naturale s'ar fi ales părțile mai esențiale și neînconjurat de lipsă, și acestea părți s'ar fi gru- pat după anotimpuri. Zic după anotimpuri fiindcă aceasta mi să pare procedura cea mai corectă. La propunerea lui trebue să fim conduși de intuițiune. Prin urmare fie-care individ sau specie ce să va tracta în școală, copilul să-l poată observa și în natura liberă. Așadar e vădit că nu cu același succes ași putea propune fructele iarna, ca cum le-ași putea propune *toamna*. La alt rezultat voiu ajunge tractând: coniferele, mușchii și lichenele iarna ca cum le-ași propune primăvara. Sunt apoi plantele: *ghiocelul, dediţelul, podbealul, viorica*, iar dintre pasări sturzii, mierlele, pitulicile, cocorii, barzele, rândunelele, cari numai primăvara le putem învăța mai bine, propunându-le așa după cum să arată din lunga lor călătorie, — întorcându-se în vetrele părăsite. —

In punctul doi al științelor naturale vine *fizica*. Aceasta nici pe departe nu să apropie de adevăr, pentru care s'a întrodus în școalele noastre. Vina încă e mai mult a manualului, cât și lipsa unor aparate mai necesare, fără de care multe din acest învățământ nu să pot pricepe. Cauza suntem și noi, cari o predăm prea superficial. Prin urmare în loc de a combate superstițiunile mai tare le propagă. In multe rânduri chiar noi le credem și susținem.

Tot ca parte întregitoare a acestor științe să consideră *grădinăritul și economia*. In acest loc încă se prescriu multe și puține să fac. — Cauza precum am arătat și în alt loc, sunt lipsa de grădini în cari să se poată face școala de pomi, stupine etc. Fără aceste nici învățământul acesta nu va plăti o para slabă. — Dăm însă și aici de o dificultate. Noi știm că dacă nu independentă, atunci întregitoare, a economiei preste tot este *economia casnică*. Pe când cealaltă privește băeții, pe atunci aceasta interesează copilele. Și dacă aceea e specificată per estendum, pentru ce n'ar fi și aceasta? Tot ce găsim să reduce la următoarele: — *„fetițelor pe lângă indigetarea feluritelor ramuri ale industriei de casă, proprie sexului lor, va fi de a li să propune și economia de casă"*. — (pag. 21). Dar că ce aparține industriei și economiei casnice nu e desfășurat. Să vede că cu asta trebue să-și bată capul tot dascălul.

Atât ce să ține de obiectele ordinare.

Dintre cele facultative vom aminti *cantul*, care să poate judeca și ca obiect *artistic*. Asupra acestui punct încă vom spune următoarele:

Din partea multora s'a accentuat în mai multe rânduri, că între factori cari pot stârni interesul țăranului față de școală locul de frunte îl ocupă cântările. Aceasta înclinare să poate judeca, ca ceva înăscut în firea Românului. El de e voios, de e supărat cântă. — In nimic nu-și află plăcere și distracție ca în cântări. Nimic din festivitățile și solemnitățile neamului nostru să se petreacă fără cântece. Urâtul, dorul, dragostea numai în cântece își află alinare. Atunci când Românul era copleșit de cea mai crasă letargie, când zbirii străini îi măsurau trupul în lung și larg, el numai în *doina* sa își afla mângăiere. De aceea să zice că toate popoarele au cântece frumoase și artistice, dar doine ca a noastre nu mai poți găsi. El în fie-care vorbă trăiește. La el tot e sentiment, căci doinele noastre de multe ori au înmuiat și inimile cele mai împetrite, aducând în zăpăceală și spanii, cu împletiturile biciului sucite în jurul gâtului.

Evident dar că pe acest obiect încă trebue să punem mare pond. De aceea îl și găsim obligat între obiectele planului de învățământ.

E prescris din acest obiect toate cântările ce să țin de serviciu divin mai ales cele dela sf. Liturghie. — Pe lângă cântările bisericești sunt presorise câte-va cântece și imnuri naționale și poporale. In special pentru desp. IV. V. VI, *„cântarea unisonă și duet"*, — iar pentru anul VII, VIII. IX, — *„cantul figurat, deprinzându-se în terțet și quartet"*.

Acestea le zice planul. — Ce privește executatu cade tot în sarcina învățătorului. — Ni să impune însă întrebarea că oare suntem noi în stare a satisface acestor obligaminte? Căpătatam noi în institutele de pregătire, instrucția de lipsă ca să ne putem îndeplini chemarea și în direcțiunea aceasta? — Răspunsu e că nu. Ba spunem și aceea că un obiect mai desprețuit și nebăgat în samă nici nu există. — Ar fi de dorit dar ca pe viitor să i-să deie mai mult preț, ca cel puțin generațiunile următoare să poată face mult decât noi. — Să nu credeți că pentru aceea asupra noastră n'ar cădea nici o datorință. Ba da. — Tocmai pentru aceea să ne gândim și noi și și căpeteniile noastre la formarea unor cursuri, în timpul lunilor de vară, cu cari ocaziuni să ne putem introduce în primele elemente ale formării corurilor. — In privința aceasta stau cu mult mai sus popoarele străine, — ba chiar și frații gr. or. — Să nu pregetăm deci fiind aceasta o necesitate de prima ordine dela cari atârnă mult prestigiul nostru și nobilitarea neamului. — Dela realizarea acesteia atârnă multe alte împrejurări, ca: interesul țăranului față de școală, învățător și elevi. — Cercetarea bisericei — și momentele înălțătoare, ce le-ar petrece alăturea cu noi cel puțin la sărbătorile mai mari, prin ascultarea cântecelor, horelor și doinelor sale atât de mult prețuite, mai mult de străini decât de noi. Ar lua bucuros parte și ar asculta mai cu interes piesele teatrale, menite a reforma multe din moravurile noastre. — Cu un cuvânt de aceasta nedesfăcute sunt legați toți factorii, prin cari își poate

---

împunsă cu sula și râdea din ochi făcând gropiță în obrajii zbârciți...

Toți scăpară lingura din mână, cât ce-l văzu pă ăsta necunoscut, înholbându-se la el ca la turnu bisericii din vîrfu dealului.

— Bună seara dragii mei, — tare mă bucur, — e gata cina, — o flămându-s, flămând tare — zise spaima și iute culese bucatele dinaintea bieților flămânzi și pânea și carnea și fărămăturile, le aduna iute-iute cu zece degete subțiri, lungi, uscate și galbene, și-i umbla fălcile pornind des și până ăștia să-și vină 'n ori, numai osul cel gros rămase pe masă, ca un os ros din poveste, — apoi străinul tuși una, luă cupa cu vin și șliuc șliuc, — gâl-gâl, — o goli pe-un gâltean lung, uscat, subțire, golișel!

— O bată-l mama soarelui! — ofta Vârvara cătrăvită.

— Bine mă rog dar, — dar cine-i fi d-ta, să fie bine-a 'ntreba, c'așa pe neimbiate ne prăpădiși cele bucate?...

— Eu? — dar nu mă cunoști dragul meu?

— Nu zo io! — Nici nu vreau să am așa cunoscuți, ori necunoscuți! ca tine!

— Eu sunt Măria Sa Sărăcia!

— Aia se poate,... dar cine naiba mi te-a trimis azi pe cină?...

— Mă! lasă-le astea, făr' ca să-mi stâmpăr foamea, mai dă-mi și măduva din osul cela? — Ha! ce zici! Mie tare-mi place măduva din toate oasele!

— Io ți-o dau, — numai să ți-o scoți tu cum știi!...

— Nai habar, — răspunse spaima, — și prefăcându-se nevăzut, s'auzi cum roade în os măduva.

Lui Pavăl îi trecu prin minte o glumă. El bătu icuri în capetele osului și acum Sărăcia să chinuia să iasă la larg dar n'avea pe unde.

— Am gătat!

— Păi dar ce mai vreai!?

— Să es afară!

— Poți eși!

— Ba nu pot, — ian scoate icurile nene, că-mi stau în cale!

— Ia asta omul nu zise nimic, ci iute luă osul cel cu Măria Sa Sărăcia, și tot făcându-și cruce, eși la 'ntunerec pe stradă. Era desfundătură, zăpada se topia cu grosul, cerul întunecat, iazul suna de sloi înbulziți ca munții și valea eșise din albie.

Oblu la vale se duse, legă de os o peatră, o aruncă în apă!

— Sănătate bună Măria ta, dle Sărăcie, mai roade tu apă 'n cei bolovani, nu măduva din oasele noastre și fărămăturile flămânziților mei copilași, ei mergi și în nevoi — că doar nu-i scris să-mi rozi și grumazii, — vorbia Pacoste în sine venind cătră casă, — dar când ajunse la crucea stradelor, lângă gardul lui Precup, la trupina unui soc, — ce-i văd ochii: foc eșia din pământ, noaptea, — foc vânăt verde, galbin, — fără fum.

Ce putea să fie, merge aproape.... focul încetase, dar țărâna era uscată și arsă ca cenușa. — Scotoci cu briceagul. Când colo abia d'o palmă dela suprafață, dădu de-o oală de fier, toată plină ras, cu galbini nene, dar galbini, tare frumoși.

Iute s'a îmbogățit. Veste i-a mers nu-i vorbă și numai frate-său Petrea era mai nedumerit. — Deci veni să-l întrebe, cum? — ce? de unde?

El spuse istoria cu Măria Sa Sărăcia și cu osul cel credincios.

— Asta-i mai lipsi și lui frates'o Iute alerga și nu se odihni, n'avu stare și așezare, până ce nu pescui osul cu pricina din vale, — scoase icurile dela capete, zicând:

— Du-te iute Măria ta la frate-meu, îi mai ține de urât că prea se 'mbogăți!

— Hop! începu cela râzând, — doar nu-s prost, să mă duc iar la cela care m'a țipat în apă și unde nu mai am ce roade, — cât oi trăi nu mă mai duc dela tine, ba îți mulțumesc de omenie și de azi înainte să știi, c'om avea ambii mare prietenie — și Petru simți îndat', că ce, îi sugea măduva din oasă!

Pavăl să făcu un mare bogotan.

Iar bietul Petru, — săraci așa din cale afară, cât și la moartea sa, au trebuit să-l îngroape popa în cinste.

Măria Sa Sărăcia și-a ținut cuvântul.

*I. Rodina.*

cine-va închipui, că s'ar lucra pentru prosperarea şi înaintarea neamului românesc.

Sus inimile.

*Morlaca*, la 28 Ianuarie 1907.

*Traian Şuteu*, înv. dirig.

## ŞTIRILE ZILEI.

— 1 Februarie v.

**Distincţiune.** Maj. Sa Carol I Regele României a decorat pe d-l Dr. Nicolae *Comşa*, medic în Sălişte, fost deputat dietal al cercului Cristian (com. Sibiiu), cu crucea de ofiţer al ordinului Coroana României.

**Meseriaşii din Braşov** cari pe teritoriul acestui oraş îşi lucrează meseria de sine stătător, sunt învitaţi în sensul §-lui 46 al articolului de lege XVII. din anul 1884 la o »Adunare de constituire« a corporaţiunei de meserii, pe Dumineca în 17 Februarie st. n. la oarele 3 d. a. în sala cea mare dela Gewerbeverein. Ordinea de zi: Cuvânt de deschidere din partea comisarului oficiului de meserii. Alegerea preşedintelui. Alegerea funcţionarilor (comitetului). Votarea budgetului respective primirea lui. Diferite propuneri.

**Numire de paroch.** Paroch în opidul Sec (Szék), comitatul Solnoc-Dobâca a fost numit, după cum ni-se comunică, d-l Traian *Deac*, preot.

**Cununii.** Dumitru *Muntean* şi Eufrosina *Pernea* îşi vor serba cununia lor Dumineca în 17 Februarie n. în biserica sf. Nicolae din Prund.

— Nicolae *Moldovan* şi Elena *Tiu* îşi vor serba cununia lor Dumineca în 17 Februarie n. tot în biserica sf. Nicolae din Prund.

— Ilarie N. *Lascu* şi Victoria D. *Boboc* îşi vor serba cununia lor în 17 Febr. n. în biserica gr. or. din Tohanul nou.

— Simion *Neagoe* şi Ana *Moldovan* îşi vor serba cununia în 17 l. c. n. în biserica rom. gr. or. din Bod.

— Maria *Cursariu* şi George N. *Inache* îşi vor serba cununia lor în 4 Febr. st. v. în biserica sf. Adormiri din Cernatu.

**Petrecerea »Reuniunei femeilor române din Braşovul-vechiu«** care se va ţinea Sâmbătă seara în sala hotelului nr. 1, după cum suntem informaţi, promite o reuşită frumoasă. Comitetul petrecerii apelează din nou la publicul român din Braşov de a sprijini cu toată căldura această reuniune, care urmăreşte nobilul scop ca din ofertele şi venitele ei să îngrijească şi împodobească locaşul lui Dumnezeu. Pentru jocul de »Tombolă« s'au cumpărat 71 obiecte de valoare de la firma »Orendi« Braşov, cari vor fi aşezate în sească petrecerii la un loc pentru a le putea privi publicul, apoi se vor împărţi după câştiguri. Preţul unui bilet de tombolă este 40 bani şi pentru cei cari nu şi-au putut procura încă până acum se află de vânzare şi seara la cassă. Sala va fi împodobită cu diferite lucruri cum se văd numai în casele ţărăneşti purtând numele proprietarilor. Comitetul roagă pe acei P. T. Domni şi Doamne, cari din eroare n'au primit învitaţiuni, să se considere învitaţi prin aceasta. Preţul de întrare de persoană 1 cor., de student à 60 bani.

**Veniturile pescăriilor din România.** Veniturile pescăriilor devin din an în an mai mari, iar excedentele întrec cu mult prevederile budgetare. După datele primite de Dr. Antipa, directorul general al pescăriilor statului român veniturile acestor pescării a fost de la 1 Aprilie trecut până la 1 Ianuarie a. c. de 2.700,000 lei. Faţă cu prevederile bugetare pe întregul an financiar 1906—1907, — prevederi în sumă de 2.200,000 lei, veniturile dau până la 1 Ianuarie un excedent de 500,000 lei. În intervalul de mai sus numai domeniul Brăilei a dat 1 milion de lei.

**De la oficiul de dare al oraşului** primim spre publicare următorul aviz: Toţi plătitorii de dare de pe teritoriul oraşului Braşov se provoacă prin aceasta, ca până la 23 Februarie 1907 12 oare a. m. negreşit să-şi plătească darea către stat şi aruncurile comunale pe cuartalul prim pe 1907, căci la dincontră în senzul §§ lor 47 74 art. de lege XLIV din 1883 încasările se vor face pe cale esecutive fără nici o considerare.

**Ger mare în România.** Din Bucureşti ni-se scrie: De câteva zile s'a lăsat un ger năpraznic, care noaptea a ajuns până la 25—27 grade sub zero. De mulţi ani n'a fost un asemenea ger la sfârşitul lui Decemvrie.

**Pentru masa stud. acad. din Cluj au contribuit:** »Mureşana« institut de credit Reghinul săsesc 100 cor. »Nera« inst. de credit Bozovîciu 15 cor., d-l Dr. Izidor Marcu, canonic, Blaj 10 cor., d-l Gheorghe Pop de Băseşti 100 cor., d-l Iacob Macaveiu, vicar Făgăraş 3 cor., B. Folea 2 cor., d-l *Traian Petraşcu* stud. med. a colectat în Lancrăm de la Vasiliu Mateiu 1 cor., Simion Trifan, primar în Lancrăm 1 cor., Aurel Barbu 6 cor., Blaga Vasilie 1 cor., Simion Maxim 1 cor., Emilian David 2 cor., Gheorghe Albu 1 cor., Ioan Fleşeriu 1 cor., Ioan Florian 1 cor., George Şeulean, 2 cor., Ştefan Morariu 1 cor., Vasile David 1 cor., Ioan Petraşcu 1 cor., Petru I. Androne 1 cor., Ioan Stanca 60 b., Gerasim Carpinean 1 cor., Petru Opincar 1 cor., Nicolae Stucat 40 b., Petru Opincariu 60 b., Corneliu Isacu 2 cor., Petru Opincar sen. 2 cor., Nic. Henegar 3 cor., Ioan Pavel 50 b., Ioan Henger 1 cor. Avram Savu 50 b.

D-l Ioan Iuga stud. în drept de la mai mulţi 21 cor., 20 b., d-l Petru Musca, stud. med. a colectat 7 cor. 60 b., din Varviz d-l Augustin Cârlig stud. iur. a colectat 3 cor. 50 b., d-l Virgil Rusu, stud. iur. a colectat 3 cor. 20 b., d-l Victor Suciu, stud. iur. a colectat în Gherla 8 cor., d-l Voicu Niţescu, stud. iur. din colecta făcută la domnii inteligenţi din Cluj cu ocazia colindelor de crăciun a predat 30 cor. Au dăruit d-na Leontina Moldovan Giula telec 20 cor., d-l George Moldovan Arpaşul inf. 10 cor., d-l Dr. Nicolae Şerban, deputat 20 cor., d-l Dr. Tertea, adv. 4 cor., d-l Dr. Şenchea, adv. 10 cor. Venitul jumătate de la concertul bin Băseşti ţinut la 3 Februarie a. c. 31 cor. 90 b., d-l Izidor Tătar, contabil la »Codreana«, d-l Iustin Cl. Iuga 10 fil. Enea Nic. Muntean, preot 2 cor. Prin aceasta cu mulţămită achitează: Administraţia mesei stud. acad. *Cluj*, la 9 Februarie 1907. Dr. *Iuliu Florian*, rectorul mesei.

**Un atelier român de croitorie în Cluj.** Ni-se comunică că d-nii *Cristea şi Radu* au deschis în Cluj în strada Jokai nr. 11 un atelier modern de croitorie pentru domni Proprietarii nouei firme româneşti au lucrat timp mai îndelungat prin ateliere din streinătate câştigându-şi cunoştinţe numeroase în această branşă. E acum rândul publicului românesc din Cluj de a sprijini această firmă românească.

**Cântarea înaltă sufletul.** Sub titlul acesta a apărut în editura librăriei Zeidner din Braşov conspectul tuturor compoziţiilor d-lui George *Dima*, profesor de muzică la gimnaziul din Braşov, cari au eşit acuma de sub tipar. În acest catalog, care se trimite gratuit din partea librăriei Zeidner tuturor celor, cari vreau să comande compoziţiile d-lui Dima, sunt înşirate toate cântările compuse de d-l Dima împreună cu preţul lor. În unul din numerii viitori vom vorbi mai pe larg despre importanţa acestei colecţiuni de compoziţii româneşti.

**Dare de seamă şi mulţămită publică.** La suportarea speselor pentru decorarea binei din Şo,muş au mai contribuit prin plătirea preţului broşurei »Regulamentul de teatru« următorii domni: Romul Coloiu, comerciant în Baia de Criş 1 cor., Ioan Maior Blaj 1 cor., Emanuil Ungurean, advocat în Timişoara 5 cor., Ioan F. Negruţ, prof. în Blaj 1 cor., Ioan Corbu, asesor la sedr. orf. Bistriţa 1 cor., Dr. G. Suciu, advocat în Haţeg 1 cor., George Miclea Alibunar 1 cor., Dr. Laurenţiu Popp, advocat în Abrud 1 cor., Vasiliu Pap, advocat în Arad 1 cor., Dr. Nicolau Şerban Făgăraş 1 cor., Petru Călciunar, adv. Orşova 5 cor. Ioan M. Moldovan. prepozit Blaj 1 cor., Mih. Mihailaş, căpitan pens. Bistriţa 1 cor. Dr. George Dobrin, advocat în Lugoş 1 c., Vasile Pop, advocat Şimleu 1 cor., Familia de Mocsonyi 20 cor. Cu stimă *Ioan Baciu*.

**În interesul comercianţilor şi industriaşilor.** Biroul de informaţiune comercial şi industrial cu sediul în Budapesta, înfiinţat în 1900 de ministrul de comerciu şi industrie, a adresat o circulară redacţiunilor foilor din patrie, în care se atrage atenţiunea clasei comerciale şi industriale asupra scopului ce-l urmăreşte acest institut. Institutul sus amintit are de scop: înlesnirea, căutarea şi mijlocirea muncei pentru calele clasei comerciale şi industriale. *Acest serviciu se face în mod gratuit*, prin care fapt scuteşte clasele muncitoare ale acestor branşe de a se folosi de agenţi, cărora trebue să le plătească o taxă mare. Ba agenţii mai comit şi alte abuzuri prin faptul că posturile mai bune le oferă acelora, dela cari capătă o taxă mai mare. Deci clasa comercială şi industrială, având în vedere îmbunătăţirea sorţii calfelor, este rugată că de câte ori se iveşte lipsă în personalul ajutător să se adreseze institutului sus numit, *Strada Jozsef körut 36.*

**În cancelaria notarială** a subscrisului află imediată aplicare un tânăr deplin versat în afacerile notariale. Condiţiunile li-se vor comunica reflectanţilor în scris. Traian *Radu*, not. cerc. în Feneş u. p. Zalatna.

**În cancelaria advocatului Dr. Eugen Bran** în Teaca (Teke) află imediat aplicare un candidat de advocat.

**Svon mare** se face pretutindeni cu viţele din plantaţia Millenium în Nagyösz, comitatul Torontal, care se desvoaltă în $1^1/_2$—2 ani de un metru mărime şi aduc proprietarului de vie folos însemnat. Catalogul plantaţiei bogat ilustrat în limba română se trimite la cerere gratis şi franco.

**Dacă e vorba** de untură de peşte, atunci să fie preparatul lui Zoltan. Aceasta a ziso un vechiu consument, pe care au voit să-l câştige pentru alte preparate cu fel de fel de reclame. Preţul unei sticle 2 coroane. Se capătă în farmacii.

## De sub codru.

6 Februarie 1907.

**Concertul corului din Băseşti.** Unul dintre corespondenţii preţuitei »Gazete« a raportat despre primul debut al *corului român bisericesc din Băseşti*, înfiinţat, la iniţiativa Il. Domn *George Pop de Băseşti*, din partea harnicului şi talentatului tânăr cand. de advocat, d-l *Dr. I. Cl. Iuga*.

Nu trecu multă vreme, şi deja şi primim o învitare la concertul corului român bisericesc din Băseşti, la care acest cor tinăr, abia de eri de alaltăeri, ni se prezintă cu un program bogat şi bine alcătuit. Scriitorul acestor şire, am asistat la vr'o câteva probe şi am admirat desteritatea, cu care acest tinăr instrua pe nişte ţărani, cari nici idee n'aveau despre note. Şi findcă în vreme de iarnă poporul nostru nu este atât de ocupat, iar probele corului au atras publicul, sala spaţioasă a şcoalei poporale din Băseşti în fiecare sară era plină de ascultători, fapt la care j danii din Băseşti se bucurau mai puţin, fiindu-le în această lună, cât au ţinut probele, cârciumele tot goale. În preseara concertului, s'a ţinut ultima probă, la finea căreia coriştii în frunte cu prezidentul corului, preotul Băliban, au aranjat o mică şi frumoasă manifestaţie de simpatie faţă de iubitul lor conducător, I. Cl. Iuga, care peste 2 zile trebuia să-i părăsească.

Corul a făcut apoi o serenadă venerabilului president d-l George Pop de Băseşti. Ca însă aceasta să fie cu atât mai imposantă s'au procurat mai multe lămpaşe şi lumini, formânduse un conduct, şi astfel am plecat cu toţii în ordine spre locuinţa d-sale. Aici corul a executat 5 piese pentru cor bărbătesc.

Venerabilul d Pop de Băseşti asculta din fereastră serenada, la finea căreia d-l A. Băliban, preotul Băseştilor, într'o cuvântare plină de avânt naţional, mulţumeşte în numele corului venerabilului president şi distinsei d-sale fiice, Elena Hossu Longin, pentru dragostea lor faţă de poporul român şi în special faţă de cel din Băseşti, căreia i-a implinit o fierbinte dorinţă prin aceea, că a contribuit la înfiinţarea acestui cor, cu care se pot făli nu numai Băseştenii, ci şi ceilalţi sălăgeni.

Între aclamaţiunile coriştilor, răspunde iubitul nostru fruntaş, mulţămind pentru prea frumoasa manifestaţiune de dragoste. Vorbeşte despre talentele, cari zac îngropate în poporul nostru, şi pe cari dacă le-ar putea descoperi pe toate, cât de departe am ajunge. Îndeamnă pe corişti să fie şi de aci înainte harnici şi zeloşi. Apoi îi invită pe toţi înlăuntru.

Intonând cântecul »Sunt vânător« în marş milităresc pleacă corul spre întrare, unde îl întâmpină iubitul nostru badea George, care mulţumind din nou îi gratulează şi sărută pe frunte pe harnicul conducător. Coriştii fură apoi ospătaţi boereşte.

În ziua următoare s'a dat *primul concert* al corului. Înainte de prânz corul s'a prezentat în corpore la biserică, unde în decursul sf. liturghii a executat liturghia lui Dima, cu un »Sfinte Dumnezeule«, de Vorobchievici şi unele responsoarii de I. Cl. Iuga. Biserica era plină cu popor. Cântările sunau armonios, iar pe noi cei ce le ascultam, ne cuprindea un sentiment evlavios.

După »Carii pre Cheruvimi« de Dima, la care a cântat solo, d-l *I. Tatariu*, comptabil la »Codreana«, făcându-ne să ascultăm cu drag frumoasa lui voce de bass, — urmează cântările duioase de pe la mijlocul liturgiei (Mila păcii, Cu vrednicie, etc.) după cari corul începe măiestos şi cu putere: »Sfânt, sfânt«, de Dima. Eram toţi mişcaţi dimpreună cu părintele, care făcu semn să se cânte înc'odată »sfânt, sfânt«. Priceasna a fost cântată solo de d-l Iuga.

Urmând după liturghie parastas, la finea acestuia corul cântă »Cu sfinţii odihneşte«. Sara a fost concert, la care a participat multă lume românească din jurul Băseştilor, atât inteligenţă, cât şi ţărani de prin satele vecine.

Dintre cei ce şi-au răscumpărat biletele amintesc vr'o câteva nume: Il. Sa *Dr. Al. Mocsonyi* din Birkiş 10 cor., *fam. Francisc Hossu Longin*, Deva 10 cor., *Ales. Pop*, jude de tablă în pens. Cehul-Silvaniei, 10 cor., Tit *Piluc*, exec. reg. de lângă Pojun, 5 cor., etc.

Concertul s'a ţinut în sala spaţioasă a şcoalei poporale, care a fost decorată cu ştergare româneşti. Programul a fost următorul: »Sfânt, sfânt«, de G. Dima şi »Patru păstori«, colindă de T. Popovici, coruri bărbăteşti. »Duşmancele«, de G. Coşbuc, declamată de Todorica Pop. »Păsărică trecătoare«, de Costescu, »Pic«, de I. Vidu, coruri bărbăteşti. »Caii ţiganului«, de Th. Speranţă, declam. de Flore Marinca. Doine şi cântece naţionale, exec. pe violină de d-l I. Cl. Iuga. »Dela noi«, de O. Goga, declamată de Dimitrie Pop. În locul cântării solo a d-lui Tatariu, care n'a putut cânta, a cântat corul: »Sânt vânător«, de N. Povici. »Coroana culundată«, arm. de I. Cl. Iuga, »Sună buciumul«, de Simionescu, coruri bărbăteşti.

Toate 11 puncte ale acestui program au fost executate c'un succes peste aşteptări. Cântările corului, au fost executate cu-o acurateţă rară, care te făceau să uiţi, că stai în faţa unui cor de ţărani. Armonie în voci, sonoritate deplină, executare precisă. Toate acestea denotă dibăcia şi priceperea d-lui Iuga, a dirigentului corului, cunoscut ca muzician probat. Corul, după cum am putut observa, dispune de forţe bune, mai cu samă la tenorul I. În persoana lui Dim. Pop, şi la bass, în persoana d-lui I. Tatariu.

Declamaţiunile încă au avut un succes foarte bun, în special aceea a Todorichei Pop, care a şi primit dela d-l Pop de Băseşti ca premiu un galben de 10 cor.

Unul dintre punctele cele mai frumoase din program a fost solo de violină a d-lui I. Cl. Iuga, d-sa ne-a delectat cu vre-o câteva cântece şi doine naţionale, între cari »Cântecul ciobanului«, »Doina lui Iancu« şi altele, executate cu atâta artă şi simţ, ne-au impresionat până la lacrimi. Terminându-se programul, publicul a voit să audă declamând ceva comic pe d-l Iuga, care la început se cam codea, — dar la inzistenţa publicului a predat anecdota de Speranţă »Ţiganul la miere«, producând cu dânsa mult haz şi rîs.

După concert d-l protopop *Varna*, în numele publicului îi mulţumeşte d-lui conducător *I. Cl. Iuga*, pentru zelul neobosit şi destoinicia cu care a instruat acest cor înfiinţat de d-sa. Adresându-se apoi ţăranilor din satele vecine, cari au participat la concert, îi îndeamnă să i-a pildă dela cei din Băseşti.

După concert a urmat dans, care s'a deschis cu »Căluşerul«, »Bătuta« şi »Brâul« executate precis şi fără greşală sub conducerea vătafului, d-l Iuga. S'au încins apoi cu toţii la o măndră »Ardeleana«, la care de-a dragul priviam văzând pe ţăranii noştri sălăgeni jucându-o, unde până'acuma încă nu s'a jucat.

Mai târziu o mare parte a inteligenţei a fost învitată la masa bogată a d-lui Pop de Băseşti. Între participanţi au fost vr'o câţi-va protopopi, vre-o 10 preoţi din jur, d-l A. Cosma, directorul »Silvaniei« din Şimleu, d-l şi d-na Orga din Jibou, Mih. Bohăţiel, propr. mare din Supurul de sus, d-l Dr. Bojtor, medic din Ardihat, d-l V. Mica, director de bancă cu fam. şi cu d-şoara Huza, etc.

Petrecerea a avut succes atât material, cât şi moral cât se poate de frumos.

*Sălăgeanul.*

## »Pedagogia Română«.

*Căţcău*, 25 Ianuarie 1907.

Abia au trecut câte-va zile dela espunerea ideilor mele în „Gazeta Transilvaniei" la „Chestiunea înfiinţării unei foi social-pedagogice" şi ni s'a şi prezentat coala de „Concurs la abonament pentru ea.

Să vedem ce conţine în resumat acel „Concurs la abonament şi încât se bazează pe principiul concentric al învăţătorimei noastre?

Prin adunarea mai multor puteri didactice — ţinută în Cluj la 10 Ianuarie st. n. a. c. — s'a decis înfiinţarea foaiei din chestiune, sub redacţiunea laboriosului prof. prep. d l Anton Domide din Gherla,

— numită „Pedagogia Română“, care va apărea în Gherla la 1 Martie 1007, — pe lângă următoarea programă:

1. Va lupta pentru promovarea binelui şi sanarea răului dela şcoalele noastre, prin cunoaşterea impedimentelor lor, din partea învăţătorilor şi a poporului nostru.

2 Va pertracta date şi studii învăţătoreşti din psichologia poporului nostru, referitoare la puterea lui intelectuală etc. pentru crearea pedagogiei române.

3. Va înregistra tractări practice din studiile şcoalelor noastre, urmate de eventuale critizări din partea învăţătorimei.

4. Va aduna material, spre încercare de-a crea literatura copiilor noştri şi va da îndrumaţiuni pentru ţinerea prelegerilor economice-sociale în favorul adulţilor.

5. Va publica raporturi, corespondenţe speciale şi va da răspuns abonenţilor în chestii obvenitoare la ordinea zilei. din sfera pedagogiei române.

Acestea sunt punctele principale din „Concursul la abonament“, cu cari promite foaia din chestiune, că ne va apăra interesele noastre social-culturale pe spinoasa noastră carieră în viitorul apropiat. Şi oare ne putem încrede în ea? Eu aşa cuget. că da.

Dar foaia ca atare, oare asiguratu-şa viitorul, ca şi ea să se poată încrede în noi şi astfel să se bucure deplin de păşirea ei în activitate? Nu ştiu!

Spre a putea răspunde şi la întrebarea aceasta sunt necesitat a recurge la celelalte părţi ale „Concursului la abonament“, unde să vorbeşte despre: forma, estenziunea, modul apariţiei, costul abonamentului şi comitetul redacţional al foaiei, — cari încă sunt bune dovezi pentru ajungerea scopului; totuşi mai mult escelează între ele „Comitetul redacţional“, care — precum apare din „Concurs“ — să va constitui din centrele tuturor Reuniunilor noastre învăţătoreşti din patrie, prin ce să împlineşte cea mai arzătoare dorinţă întru concentrarea principiului nostru învăţătoresc. Am de observat însă:

a.) Ca foaia aceasta să devină o foaie generală şi să ţină în curent pe cetitori cu toate chestiile social-pedagogice, — ar trebui să apară nu numai de 2 ori pe lună, ca şi „Foaia şcolastică“ din Blaj, ci în fie-care săptămână odată.

b.) Ca să fie îmbrăţişată cum să cuvine, ar fi de dorit, să se caute modalitate, ca in cazul când ar apare în fiecare septămână odată, — totuşi să nu fie mai costisitoare de 10 coroane, ca preţ de abonament anual.

Eu aşa i-aş asigura viitorul la noua foaie „Pedagogia Română“. Dacă însă cineva e de altă opiniune, mă rog a să declara în public.

Atâta am aflat cu cale a esprima în meritul foaiei de mai sus; după cari o recomand cu toată căldura la cei interesaţi de dânsa, — dorindu-i succes bun întru toate, spre realizarea idealului nostru învăţătoresc. Trăiască „Pedagogia Română!“

*Iuliu L. Danciu,*
învăţător.

---

## Dela fraţii din America.

*Darea de samă anuală a „Uniunei societăţilor române de ajutorare din America“.*

*Homestead Pa* Decemvrie 19.6.

(Fine.)

In timpul de 3 luni de la înfiinţarea „Uniunei“ s'a întâmplat un caz de moarte. Confratele Ioan Cristea născut în comuna Soportoc (Târnava mare) Transilvania, arzându-se grav într'o fabrică din Indiana Harbor Ind. după grele suferinţe de 5 săptămâni, la 6 Octomvrie 1906 a încetat din viaţă. Răposatul a fost membru în societatea Romană din Indiana Harbor Ind. şi un om foarte stăruitor pentru binele şi înaintarea neamului nostru românesc. Societatea „Transilvăneana“ s'a îngrijit ca răposatul să aibă o înmormântare cuvenită unui creştin, iară membrii societăţii au însoţit pe mort până la mormânt. Serviciul divin l'a săvârşit părintele Moise Balea, preot gr. or.

Spesele înmormântărei le-a solvit „Soc. Transilvăneană“ până când uniunea va reîntoarce toate cheltuelile pe cari zisa societate le-a făcut cu înmormântarea şi restul până la # 80 se va trimite moştenitorilor legali ai răposatului.

„Uniunea“ când s'a întâmplat decesul a avut 249 membrii, împărţind suma de # 80 între membrii se vine 33 centi pe fie-care membru.

Suma care trece peste # 80 se va adăoga la fondul Uniunei.

In decursul lunilor Aug., Sept. Oct. s'au făcut 4 transferări de membrii. Doi membrii ai „Invierea“ s'au transferat la soc. „Vulturul“ şi doi membrii de la soc. „Vulturul“ la soc. „Invierea“ din Martins Ferry O.

In urma raportului secretarul şi casarul Uniunei I. Popaiovu şi Ioan Varga, predau protocoalele şi cartea de depuneri convenţiei spre controlare.

Reprezentanţii societăţilor aflând lucrurile în bună regulă, mulţămesc funcţionarilor pentru lucrul şi stăruinţa lor de făcut până în prezent.

Funcţionarii substituţi asemenea aduc vii mulţămite societăţilor pentru încrederea arătată faţă de dânşii încă de la înfiinţarea Uniunei.

Ca adaus la hotărârile luate la 4 Iulie s'au făcut următoarele îmbunătăţiri: Numele Uniunei să fie „Uniunea societăţilor române de ajutorare din America-Union of the Roumanion Beneficial Societys of America“. II. Uniunea până la o altă convenţie a Uniunei stă sub garanţia Chartarului soc. Vulturul şi până când îşi va procura Chartar (diplomă) propriu. III. Se aleg funcţionari şi comitete cari să conducă afacerile Uniunei în timp de 6 luni începând cu 1 Ianuarie 1907.

Cu aclamaţiune s'au ales următorii: Dumitru Spornic, preşedinte, Alexandru de Bacila I vice-preşed., Filimon Holom, II vice-preşed., Ioan Popaiovu, secretar, George Coman, casar. Fiind oarele 7 convenţia s'a închis.

In ziua de 26 Nov. la oarele 8 dimineaţa convenţia şi a reluat activitatea, continuând până la 12 a. m. şi de la $12^1/_2$ până la oarele 7 seara. De faţă au fost şi fraţii Augustin Sisia şi Marcu Lazăr, reprezentanţi ai societăţii „Dacia Traiană“ din Newark O. Continuându-se alegerile se aleg controlori Dionisie Şiandru, Nicolae Mitarcă, Ioan Ţaţa, Marcu Lazar, Andreiu Murăşanu. Bărbaţi de încredere: Ioan Varga, Silviu Nicoară, Constantin Moga. Comitetul suprem: Mihaiu Druga, Clemente Carje, Nicolae Mitarcă, Constantin Moga, Augustin Sisea, Ioan Ionuşiu, Ironim Petri, Nicolae Rociu, Nicolae Magdiu, Andreiu Murăşianu.

Comitetul care să caute binele şi înaintarea Uniunei: N. Barbul, A. Băcilă, Paul Chiruţa, Leonte Câmpean, Leonte Petrişor, Vasilie Vlăduţiu, Tetimon Holom, Marcu Lazăr, Aug. Tişca, Nicola Magdiu.

Comitetul pentru aprobarea statutelor: Alexa de Băcila, Dionizie Şiandru, Ioan Petrişor, Hariton Caprita, N. Barbul, D. Spornic, I. Popaiovu, F. Holom, A. Sisea M. Lazăr, N. Magdiu, A. Murăşianu.

Comitetul verificător: Nicolae Mitarca, Ioan Varga.

Datorinţa funcţionarilor şi comitetelor. Preşedintele să supravegheze toate afacerile Uniunei şi să caute ca funcţionarii să-şi împlinească datorinţa conştienţios v. preşedintele I se înlocuiască pe preşedinte când e absent. Vice-preşedintele II. să înlocuiască pe preşed. şi vice-preşed. I când sunt absenţi. Secretarul să primească ori ce sume de bani în numele Uniunei, pe cari să le predea casarului ţinând cont despre toate sumele întrate. Să depue cauţiune de # 50 şi să nu ţie în posesiune mai mult decât # 25 din sumele primite. Casarul să primească toate sumele de la secretar pe cari să le depună la banca de păstrare pe numele „Uniunea societăţilor române de ajutorare din America“. Să depună cauţie de # 100 şi să nu ţie în posesiunea sa mai mult decât # 50. Controlorii să caute ca afacerile Uniunei să fie conduse pe cale dreaptă. Bărbaţii de încredere să îngrijească de averea Uniunei, căutând ca banii să fie depuşi la o bancă sigură.

Comitetul suprem. Când se ivesc chestiuni importante şi să recere a fi desbătute verbal, comitetul să ţie şedinţă şi să aducă ori-ce hotărâri în numele Uniunei. Comitetul care să caute binele şi înaintarea Uniunei are de datorinţă a lucra pentru înaintarea Uniunei pe cale ziaristică *căutând a lăţi ideia unirei între Românii din America* şi a aduce în practică ori-ce ar găsi de bun şi folositor pentru înaintarea Uniunei. Comitetul pentru aprobarea statutelor, într'o şedinţă se aprobeze statutele după cari Uniunea să funcţioneze în viitor. Comitetul verificător în numele reprezentanţilor să subscrie protocolul luat în convenţie.

IV Cu privire la statute se aduc următoarele hotărâri: Se însărcinează presidiul a face un model (formă) pentru statutele Uniunei care să se înainteze societăţilor spre desbatere, societăţile să ţie şedinţă specială pentru acest lucru. Paragraf după paragraf să se cetească membrilor şi ori-ce îmbunătăţire s'ar găsi să se noteze lângă paragraful unde aparţine. Şi în modul acesta se va desbate de toate societăţile române din Uniune, când apoi comitetul pentru aprobarea statutelor va face ultima aprobare şi va decide cum să fie statutele. Cu traducerea statutelor în limba engleză se înzărcinează presidiul.

Când statutele vor fi gata Uniunea să ia măsuri a-şi procura Chartorul (diploma) propriu.

VI Secretarii societăţilor să înainteze secretarului Uniunei atât lista membrilor în bună regulă cât şi taxele cuvenite până la al 20 al fieştecărei luni.

VII Pentru cazuri de moarte si accidente grave se stabileşte suma de # 200. Această sumă se împărţeşte egal între membrii Uniunei din acel timp când s'a întâmplat decesul. Suma care rămâne subtrăgând spesele înmormântărei la caz de moarte se trimite moştenitorilor legali ai răposatului.

VIII Se însărcinează presidiul a cumpăra o stampilă cu inscripţia Uniunei în româneşte şi englezeşte.

IX A comanda hârtie de epistole cu inscripţia Uniunei soc. române de ajutorare din America — Union A the Roumanian Beneficial Societys of America şi cu o figură corăspunzătoare cu interesul Uniunei.

X Se hotăreşte ca ziarul oficial al Uniunei să fie *„Românul“* organ al Românilor din America. D-l M. Barbul redactorul şi proprietarul susnumitului ziar având în vedere măreţul scop al „Uniunei“ promite (dând cuvântul de onoare) ca din cât îi stă în putere va lucra pentru mărirea Uniunei şi ori-ce epistole-rapoarte le va publica în favorul Uniunei în fondul cum se înaintează (fără modificare) şi fără nici o pretensiune. Zice: „în curând foaia Românul va serba aniversarea de un an de la înfiinţare, în acest timp foaia Românul a avut de a lupta cu multe greutăţi“. Ne luând în considerare toate acestea, a continuat lucrul început pe terenul organizărei Românilor din America. Reprezentanţii şi membrii de faţă mulţămesc redacţiunei „Românul“ în frunte cu d-l N. Barbul pentru stăruinţa şi munca depusă spre binele şi înaintarea neamului nostru românesc şi cu toţii doresc viitor bun, strigând într'un cor: „Să trăiască Românul“.

*Ioan Popaiovu*, secretar. *Nicolae Mitarca, Ioan Varga*, comitet verificator.

---

# ULTIME STIRI.

## Alegerea din Bocşa.

(Telegrame particulare ale „Gaz. Trans.“)

**Lugoş,** 14 Februarie orele 3 p. m. Votarea s'a început la orele 9 a. m. Până la prânz candidatul naţionalist Dr. V. *Branisce* şi candidatul *Weissz* au avut voturĭ egale.

**Lugoş.** 14 Februarie orele $4^1/_2$ p. m. La patru oare Weissz întrunise 1096 voturĭ, iar Dr. Branisce 404 voturĭ.

---

**Budapesta,** 14 Februarie. Nici nu s'a isprăvit afacerea scandaloasă Schoenberger-Polonyi şi cercurile politice sunt preocupate de o nouă afacere senzaţională, în care e amestecat deputatul Lengyel Zoltan, acusatorul lui Polonyi. Cu ajutorul funcţionarului Hajdu Gyula, dep. Lengyel a ajuns în posesiunea a patru acte din archiva ministeriului ung. de comerciu, cari se referă la subvenţionarea mai multor persoane şi gazete din partea guvernului. Lengyel a fotografiat aceste acte. Funcţionarul Hajdu a fost arestat şi a mărturisit, că a dat actele lui Lengyel din motive »patriotice«.

**Praga,** 14 Februarie. »Narodni Listi« află din Viena că guvernul a stabilit ziua alegerilor pentru camera austriacă. Alegerile principale vor avea loc în ziua de 1 Mai, iar balotagiile la 10 ale aceleiaşi luni.

**Bucureşti.** 14 Februarie. D-l D. Sturdza a anunţat în şedinţa de eri a senatului o interpelaţie asupra situaţiunei create prin anularea decretelor regale de către contenciosul administrativ. Interpelarea o va desvolta întruna din şedinţele viitoare ale senatului.

**Carlowitz,** 14 Febr. Congresul bisericei sârbeşti a ţinut eri şedinţă. N'au azistat decât radicalii. Inainte de a se întra în ordinea de zi, s'a dat citire declaraţiunei patriarhului *Brankovici, declarând ilegale şedinţele congresului.* Congresul a hotărît a nu lua în seamă declaraţiunea patriarhului Brancovici.

**Sofia.** 14 Februarie. Greva dela căile ferate bulgare, care a ţinut mai multe săptămâni pricinuind pagube însemnate statului şi particularilor, s'a terminat eri cu victoria greviştilor. Din aplanarea conflictului cu funcţionarii căilor ferate, guvernul va trage foloase serioase, deoarece opoziţia unită perde în chipul acesta un important şi numeros element pentru marele meeting organizat pe Dumineca viitoare în contra guvernului.

**Sofia.** 14 Februarie. Sesiunea Sobraniei a fost eri închisă.

**Triest.** 14 Februarie. Vaporul austriac »Helios« care a întreprins Dumineca dimineaţa călătoria spre Grecia s'a ciocnit aproape de Tear cu un vas grecesc. Un matelot şi căpitanul vasului grecesc s'au înecat ceilalţi au scăpat. Din cauza avariei suferite din această ciocnire vaporul »Helios« a fost silit să se reîntoarcă la Triest

**Belgrad,** 14 Februarie. Pentru a răspunde interpelărei unui tânăr radical, ministrul de interne Protici a împărţit deputaţilor comunicări tipărite, în cari aduce grave acuzări deputatului Ratarici. Ratarici a declarat în şedinţa de eri a Skupcinei că va împuşca pe ministrul Protici în Skupcină, dacă nu-şi va putea susţine acuzarea cu probe.

**Petersburg,** 14 Februarie. In guvernământul Petersburg, exceptând oraşul Petersburg, au învins pretutindeni partidele radicale şi cadeţii. Până şi în Zarskoje-Selo, Peterhof şi Gatcina au fost aleşi candidaţii socialişti revoluţionari şi sociali democraţi. Liberalii îşi au până acuma asigurate 175 scaune în noua Dumă. Cu victoria opoziţiei sporesc însă şi prigonirile autorităţilor. In Iaroslav, liga patrioţilor ruşi n'a permis evreilor să meargă la urnă, fără ca poliţia să fi făcut vre-o intervenţie. La Vilna şi Kiev s'au făcut numeroase arestări. La Kişinău a fost ales organizatorul bandelor de huligani Kruşevan.

**Petersburg,** 14 Febr. Ziarul »Rjecs« spune că acum câteva zile 160 pescari finlandezi au fost împinşi în largul mărei lângă Drederikshavn în timpul unei furtune, în golful Finlandei. Până acum 7 cadavre au fost asvârlite pe mal. E temere să nu fi pierit şi ceilalţi.

---

## Reuniunea

### învăţătorilor români uniţi din Archidieceză.

*De lângă Mureş*, Ian. 1907.

Obiectul principal al adunărei generale din 23 Oct. 1906 a fost cetirea raportului general despre activitatea reuniunei noastre pe anul 1905—6, compus cu mult zel şi cunoştinţă de cauză din partea secretarului reuniunei d-l Petru Ungurean, profesor de practica instrucţiunei la institutul preparandial din Blaj, pentru care raport voluminos adunarea îi exprimă mulţămita sa protocolară.

La începutul raportului secretariul îşi desfăşură ideile sale proprii în favorul progresului reuniunei în următoarele:

A VIII oară a căzut asupra lui onorifica sarcină de raportat al reuniunei noastre. Este foarte mângăiat, dacă în raportul cel are onoare al presenta, poate să constate, că reuniunea noastră a făcut un pas înainte şi din contră o durere cuprinde sufletul său, când pe baza rapoartelor subşternute de despărţăminte constată unele întrelăsări, un fel de stagnare.

Din bunul mers al afacerilor despărţămintelor, din împlinirea conştienţioasă a datorinţelor membrilor se poată conchide aproape secur şi la bunul mers al instrucţiunei; să poate conchide, că membrul conştienţios în împlinirea datorinţelor faţă de reuniune, conştienţios este şi în ale şcoalei, şi din contră membrul indiferent faţă de afacerile reuniunei, cu greu va fi un învăţător zelos.

In despărţăminte trebue să pulseze adevărata vieaţă a reuniunei. Dacă în despărţăminte e o activitate sănătoasă, atunci bunul mers al reuniunei întregi este asecurat. Dacă membrele reuniunei funcţionează neregulat, sufere întreg organismul şi prin urmare şi biroul central, capul reuniunei este pus în imposibilitate.

D-l secretar zice, că le-a atins toate acestea pentru ca în fine să înțeleagă toți, că numai punând umăr la umăr, făcându-și fiecare datorințele vom putea înainta, vom putea ridica la înflorire școala noastră, învățământul nostru confesional. Numai prin activitate conștiențioasă vom putea dovedi, că suntem adevărați luminători ai neamului, cari demni suntem de a fi băgați în samă, de a fi cunziderați ca factori însemnați în desvoltarea noastră națională. Numai prin zel și devotamânt vom putea dovedi, că suntem demni în toată privința de mai multă și eficace considerație.

Idei foarte salutare și ducătoare la scop; dar trebuia considerată împrejurarea aceia avantagioasă, în care se află reuniunea noastră, față cu alte reuniuni și societăți, bună oară „Astra“, unde membrii sunt numai benevolii voluntari, prin urmare nu se pot constrânge oficios la împlinirea obligamentelor, pe când reuniunea noastră are de membrii obligați pe toți învățătorii din archidieceză, cari în cazul estrem și prin aplicare de cercetare disciplinară să pot constrânge la ezecutare ezactă a statutelor; deci la noi chiar biroul central și în special d-l secretar poate mult foarte mult face pentru progresarea afacerilor, prin aplicare meritată a mijloacelor mai stricte aplicânde în contra membrilor negligenți.

*Mureșanul.*

## Concurs.

La banca »Astra« din Sasca-Montană (Szászkabánya), află aplicare imediat un *contabil* pe lângă salar începător de 1200 coroane, tantiemă statutară și locuință în edificiul băncii. Se recere să fie absolvent de școala comercială, să știe conduce independent contabilitatea băncii și să posează limba română, maghiară și germână.

După un an va fi ales definitiv și conform desvoltării institutului îi se va mări succesiv și salarul.

*Sasca-Montană*, 12 Februarie 1907.

*Direcțiunea.*

## Producțiuni și petreceri.

*Petrecerea din Bran.* Cu privire la raportul publicat în unul din numerele trecute ale »Gaz. Trans.« asupra petrecerei din Bran, primim din partea mai multor participanți la acea petrecere o »întâmpinare«, în care se zic între altele și următoarele:

Petrecerea în general a fost bine cercetată atât din partea inteligenței, cât și a poporului, întorcându-se fiecare cu cele mai bune impresii dela această petrecere. E greu ce-i drept a face omul mare pe adevăratul actor de teatru, dar e cu mult mai greu a dresa micii copilași întru predarea diferitelor roluri. Ca unul, care am avut parte a vedea și alte producțiuni de soiul acesta, pot spune, că esecutarea programului care ni-s'a părut destul de bogat și bine ales, conform împrejurărilor locale a fost peste așteptare esecutat. ...Aflu de altă parte foarte potrivit combaterea viciului »Lăcomiei« din punct de vedere instructiv nu numai cu ocaziunea esamenelor, cum se face din partea unor învățători, ducând pe elev ca pe un automat, ei mai cu seamă cu atari ocasiuni și festivități școlare, când poate trage învățături nu numai elevii, dar și poporul. Că ar fi fost și elevi defectuoși la vorbă, după cum se afirmă în raport, aceasta nu este greșala învățătorilor ci a naturei, și tocmai prin aceasta poate mai bine au putut interpreta rolurile avute. Cât privește piesa »Dinu Sergentul« pot spune d-lui rap. că să cuprinde în ea mai mult sentimentul iubirei de patrie și neam, eroismul și ținerea cuvântului promis și foarte acomodată pentru copiii, mai cu seamă când biblioteca copiilor la noi este foarte săracă. Mă mir alt-cum de d-l »Imparțial« că a fost așa de slab impresionat de această petrecere, când pe fețele tuturora se putea ceti deplina mulțămire; — însă îl întreb: nu i-s'a dat cumva ocaziune ca să dovedească cu mult mai mult decât au dovedit învățătorii actuali!? — și în acelaș timp îi zic, că e ușor a critica, dar e mai greu a face ceva.

Pot zice nepreocupat, că învățătorimea noastră, conștie de datorința sa, a corespuns pe deplin așteptărilor publicului asistent, pentru care și merită toată lauda; iar dacă un punct din program ar fi fost mai bine esecutat, meritul este al întregului corp didactic, care cred că a contribuit în aceeași măsură la reușita acestei petreceri. Doresc ca și pe viitor învățătorimea noastră, nu descuragiată prin ateri rapoarte false, ci apreciată după merit să continue la aranjarea unor atari festivități școlare, procurându-ne cât mai des câteva momente distractive și în acelaș timp și instructive, cari numai spre ridicarea și cultivarea poporului nostru brănean pot fi; iar d-lui »Imparțial« îi doresc ca pe viitor să vadă lucrurile în adevărata lor realitate.

*Horea,*

*

*Tinerimea română de pe Tocile (Brașov-Scheiu)* invită la serata muzicală-teatrală împreunată cu dans, ce o va aranja Sâmbătă în 10(23) Februarie a. c. 1907 în sala hotelului »Central« nr. 1. Inceputul la 8 oare seara. Corurile se dirigează de d-l Romulus *Ardelean*, învățător. Intrarea de persoană 1 cor. 20 b. Venitul curat este destinat pentru renovarea picturei din lăuntrul bisericei sf. Treimi de pe Tocile. Suprasolvirile și ofertele benevole se primesc cu mulțămită și se vor publica pe cale ziaristică. Bilete de vânzare se pot căpăta la d-l D. Pop, zaraf și seara la cassă.

— *Inteligența română din Deva* invită la petrecerea cu dans, ce o va aranja Joi în 15 (28) Februarie 1907 în localitățile hotelului »Crucea albă«. Inceputul la orele $8^1/_2$ seara. Prețul de intrare de persoană 2 cor. Venitul curat este destinat pentru *fondul gimnaziului român din Brad.* Suprasolviri și oferte se primesc cu mulțămită și se vor chita pe calea publicității. Pentru comitetul aranjator: George Romanul președinte, Dr. Iustin Pop vice-președinte, Dr. Virgil Olariu vice-președinte, Dionisiu Ardelean cassar, Dr. Ioan Demian secretar.

— *O petrecere poporală* se va aranja Dumineca în 17 Februarie n. (4 Febr. v.) 1907 în sala »Hotelului Comunal« din Zărnești. Inceputul la 7 oare seara. Comitetul aranjator: Nicolae St. Crăciun, N. Rncărean, Ștefan Zară. Prețul de intrare de părechе 1 cor. 20 bani. Venitul curat este destinat pentru »Biblioteca școalei române« din Zârneșt. Contribuiri peste taxa de intrare și oferte marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale publică.

— *Meseriașii români din Turda* invită la petrecerea împreunată cu teatru ce o vor aranja Dumineca în 24 Februarie st. n. în sala cea mare dela hotelul Europa Turda la 8 Februarie 1907. Comitetul aranjator. Dr. Valer Moldovan președinte, Dr. Georgiu Pătăcean v.-președinte, Simion Poruțiu secretar I, Teodor Pop secretar II, Alesandru Gaia cassar, Ioan Chiș bibliotecar, Alesandru Chiș controlor. Prețul de întrare de persoană 1 cor. 20 b., de familie până la 3 membrii 3 cor. peste 3 membrii de fie-care 1 cor. Venitul curat e destinat în favorul bibliotecei meseriașilor români. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și sunt a se adresa d-lui cassar al reuniunei, care se va cuita pe cale ziaristică. In program este luată piesa teatrală »Ruga dela Chisețeu« comedie poporală într'un act cu cântări și joc de Iosif Vulcan. In pauză se va juca Călușerul și Bătuta.

— *„Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur“* invită la șezătoarea ce se va ținea Joi în 28 Februarie st. n. a. c. în sala hotelului »Detunata« din loc în favorul școalei reuniunei. Prețul de întrare de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Inceputul la 8 ore seara. D-nii și d-nele sunt rugați a se presenta în costume românești.

— *Meseriașii români din Lugoj* arangează cu concursul »Reuniunei române de cânt și muzică« din Lugoj petrecere dansantă Sâmbătă în 3 (16) Februarie 1907 în pavilionul »Concordia«. Venitul e destinat pentru scopuri filantropice. Oferte marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale publică. Inceputul la orele 8 seara.

## ECONOMIA.

### Negoțul cu ouă.

— Fine. —

In timpul din urmă a început a face concurență însemnată Franciei și Danemarca, care poate transporta ouăle în Anglia în niște condițiuni și mai favorabile ca cea dintâiu.

Italia nu prea are lipsă de a cumpăra ouă dela alte țări, find-că ea are producțiunea sa proprie destul de mare, dar de vândut vinde și ea pe an la 360 de măji metrice, parte în Anglia, parte în Francia, Germania, Belgia, Helveția și prin alte state.

Germania cumpără pe an 800 de mii de măji metrice de ouă parte dela noi, parte din Italia și de prin alte țări.

Austro-Ungaria vinde pe an 900 de mii m. m. parte în Germania, parte în Francia și prin alte țări.

Singur orașul Paris consumă pe an la 500 de milioane bucăți de ouă.

Dar nu numai statele din Europa, ci chiar și cele de peste Ocean fac mare negoț cu ouăle. Intre acestea se numără: America, Oceania, Egiptul, Tripolis, Madeira, Canada, China ș. a.

Am arătat anume țările, cari fac negoț cu ouă, ca să poată vedea și economii sau mai bine zis economiile noastre, pentru-ce să caută și să plătesc acum așa de bine ouăle și pentru-ce le adună așa de bucuros nu numai neguțătorii de prin comune; ci chiar și pe alții străini îi mai vedem cu căruțele străbătând satele curciș și curmezis, ca să poată strânge cât numai se poate de multe ouă, pentru-că orașele cele mari au zilnic lipsă de foarte mult ouă. Aceia știu apoi, că cu cât pot strânge mai multe ouă de prin sate, cu atâta vor avea o dobândă mai mare și ei din vânzarea lor.

Din negoțul acesta de ouă ar putea trage și econoamele noastre o bună învățătură și anume: că dacă neguțătorii aceia de ouă pot să câștige cu o mârțoagă de cal și o căruță mică pe an sute, ba poate chiar și mii de coroane, pentru-ce să nu poată câștiga și ele din o producțiune mai mare a acelora și mai mult ca până acum? Pentru-ce să nu ne mai gândim oare și noi și la alte isvoare de câștig, ci tot numai la plug și iarăși la plug!

Dacă econoamele noastre ar ținea mai multe găini, ca până acum, cari pe la sate și așa nu se prea țin cu nu știu ce cheltuială mare, cu deosebire pe timpul de primăvară, vară și toamnă, atunci s'ar putea cumpăra cele de lipsă pentru trebuințele casnice, anul întreg tot numai din vânzarea ouălor și n'ar fi silite a și vârî mâna totdeauna numai în punga cu banii sau în coșul cu bucatele, chiar și atunci, când au să cumpere numai niște mărunțișuri, precum sunt: cătrănițele, luminile, săpunul, petroleul, tămâia, piperul, arniciul ș. a.

Să ne dedăm deci și noi a purta o economie mai cu cap sau mai înțeleaptă, cum să zice, ca până acum și atunci o să vedem numai, că nu mai avem lipsă, ca să călătorim peste țări și mări cu cheltueli foarte mari, pentru de a ne crea nouă isvoare de venite, pentru-că toate acelea isvoare de venite se pot afla și aci acasă la noi, împrejurul micei noastre economii, numai și noi să fim ceva mai harnici și mai bărbați ca până acum, pentru de a-le ști căuta și aflându-le odată, apoi să ne știm și folosi de ele înțelepțește.

*Ioan Georgescu.*

## Mulțumire publică.

— Urmare. —

Lista VI-a

George Bârsan 2 cor. Nicolae Plugar 80 fil. Ioan Racher 2 cor. Nicolae Puiu 1 cor. Nicolae Popovici 40 fil. Const. Chivărar 40 fil. Văd. Maria Stroie 40 fil. Iancu Șușaică 60 fil. Vasile Florea 60 fil. Văd. Vasilica Tampa 40 fil. George Florea 1 cor. Nicolae G. Tampa 1 cor. Ana Jinga 40 fil. George Gonțea 40 fil. Maria Dușa 60 fil. Ana Rusu 40 fil. Susana Irimie 40 fil. Ilie Sandu 1 cor. Nicolae Arsu 1 cor. Suma totală 15 80 fil.

Lista VII-a

Ioan Sârbu 5 cor. Ioan Bârsan cantor 2 cor. Ioan Voina 2 cor. Dumitru Drăghici 2 cor. Sabina Vorghiasi 1 cor. Ana Tampa 1 cor. Suma totală 13 cor.

Lista VIII-a.

Maria Balea 1 cor. Ioan Oltean 1 cor. George Cârstea 40 fil. Nicolae Florea 1 cor. Ilie Neagoie 40 fil. George Manimă 20 fil. Nicolae Negură 60 fil. Elena Perșinar 1 cor. Dumitru Murăroiu 1 cor. George Vălcănean 1 cor. George Popa 20 fil. George Chiperea 20 fil. Ana Voicu 1 cor. Dumitru Cati 1 cor. Văd. Elena Tampa 1 cor. Ana Sibian 1 cor. Constandin Sibian 2 cor. Nicolae Crăciun 40 fil. Ioan Voicu 1 cor. Ioan Aldea 40 fil. Ioan G. Aldea 2 cor. Ioan Constandin 2 cor. Văd. Maria Oltean 2 cor. George Vilegi 2 cor. George D. Puiu 1 cor. Ioan Puiu 2 cor. Suma totală 29 cor. 20 fil.

(Va urma.)

## MULTE ȘI DE TOATE.

### Lucruri din toată lumea.

*Cei mai înalți arbori* din lume sunt în Australia, lângă orașul Melbourn. Câte un arbore are înălțimea de 300 picioare.

— *Teatrele franceze* contribue din venitele lor cu $10\%$ la ajutorarea săracilor, care sumă se urcă la cifra de 15 milioane dolari.

— Din întreaga populațiune a pământului dintre 2 mii oameni 9 sunt sau muți, sau surzi, sau orbi, sau nebuni.

— In *Africa* sunt deja 3 milioane negrii — încreștinați.

— *Băncile Statelor unite* din America dispun azi de un capital de 16,462,470.465 dolari, adecă numai cu 6500 milioane mai puțin ca toate celelalte state externe, cari își plasează banii pe calea aceasta.

— *In mormintele străvechi* din Peru (America sudică) s'au găsit haine țăsute și lucrate cu mașina. Aceste dovedesc că seminția Incas, care înainte cu 1000 ani a dispărut, a cunoscut bine țăsutul.

— Pustiul *Sahara* e numai pe jumătate așa de mare ca teritoriul Statelor-unite din America.

— In Amsterdam 4 mii lucrători se ocupă cu *tocitoria diamantelor.*

— E știut, că în privința *producțiunei de cafea* insula Iava era neîntrecută, dar acum o concurează insula Sumatra, care atât cantitativ, cât și calitativ produce asemenea cafea.

— In proporție cu numărul locuitorilor, America are de *cinci ori mai multe căi ferate* ca Europa.

— Primul *ceas electric* l'a inventat I. Smith in Leds.

— La cele 6 universități elvețiene studiază *2193 femei*, între cari cele mai multe sunt rusoaice. La universitatea din Berna sunt înscrise 486 femei, la cea din Lansann 399, la cea din Geneva 343 și la cea din Zürik 276.

Dar oare la »facultatea de rântaș« câte s'au înscris?

### POSTA REDACȚIUNEI.

*D-lui N. Ș. învățător.* „Anul nou în Baiamare“ s'a publicat în nrul 8 al „Gaz. Trans.“ (numărul de Dumineca 2.)

*Rapoartele* trimise despre petreceri se vor publica pe rând.

D-lui *I. L. D.* în C. Articolul P. R. se publică în numărul de față. Colecția pusă în vedere o primim cu mulțumită. Salutări.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

# BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI.

## Bilanţul General încheiat la 31 Decembre 1906

ACTIV

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Casa: Monedă metalică: Aur . . 82.860.999,56; Argint . 714 336,45; Trate aur 34 547.232,17 | 118.122.568 | 18 | | |
| Casa: Bilete de Bancă . . . . . . . . . . | 42.348.140 | — | 160.470.708 | 18 |
| Efecte predate Casei spre încasare . . . . . . | — | — | 3.028.439 | 45 |
| Portofoliul român şi străin Centrala . . . . . . | 54.361.414 | 31 | | |
| „ „ Sucursale şi Agenţii . . . . . | 20 224.135 | 49 | 74.585.549 | 80 |
| Efecte publice . . . . . . . . . . . . . . . | — | — | 11.999.924 | — |
| „ fond de reservă statutar . . . . . . . | — | — | 15 931.524 | 56 |
| „ „ amortis. imobil. mobilier şi maşini . . | — | — | 3.270.121 | 58 |
| Cupoane . . . . . . . . . . . . . . . . | — | — | 154.341 | 89 |
| Imprumuturi pe efecte publice: Centrala . . . . | 3.727.600 | — | | |
| Imprumuturi pe efecte publice: Sucursale şi Agenţii | 6.351.800 | — | 10.079.400 | — |
| Imprumuturi pe efecte publice în Ct. Ct. Centrala, Sucursale şi Agenţii . . . . . . . . | — | — | 21.426.309 | 58 |
| Imobile . . . . . . . . . . . . . . . . | — | — | 5 881.332 | 96 |
| Mobilier şi maşini de imprimerie . . . . . . . | — | — | 611 970 | 58 |
| Dobênzi datorate la împrumuturi pe efecte publice | — | — | 651.851 | 85 |
| Deposite libere . . . . . . . . . . . . . | — | — | 83.463.191 | 37 |
| Diverşi: Compt. corente . . . . . . . . . . | 59.442.783 | 69 | | |
| Diverşi: „ de valori . . . . . . . . . . | 16.688.155 | 3 | 76.130.939 | 04 |
| | Lei . . . | — | 467.685.594 | 84 |

p. Guvernator, **ANTON CARP.**

PASIV

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Capital . . . . . . . . . . . | — | — | 12.000.000 | — |
| Fond de reservă . . . . . . . | — | — | 22.697.129 | 63 |
| „ „ amortis. imobil, mobilier şi maşini . . . . . | — | — | 3.343.012 | 06 |
| Bilete emise de Bancă . . . . | — | — | 291.685.330 | — |
| Bonuri de Casă . . . . . . . | — | — | 8.790.250 | — |
| Reescomptul semestrului viitor . | — | — | 244 179 | 10 |
| Deposite de retras . . . . . . | — | — | 83.463.191 | 37 |
| Compturi corente . . . . . . | — | — | 45.462.502 | 68 |
| | — | — | 467.685.594 | 84 |

Director delegat la serv. Compt. **TH. STEFĂNESCU.**

## Profit şi Perdere încheiat la 31 Decembre 1906

DEBIT

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Salariile personalului de Administraţie . . . . . | 490.215 | 19 | | |
| „ „ de imprimerie . . . . . . | 32 520 | — | | |
| Cheltueli de administr., im- (Centrala . 402 225 82; posite către Stat şi dif. taxe (Sucur. şi Ag. 90.700.93 | 492.926 | 75 | | |
| Cheltueli de imprimerie . . . . . . . . . . | 2 813 | 40 | | |
| Fondul amortisărei imobilelor . . . . . . . . | 45.000 | — | | |
| „ „ mobilierului şi maşin. de imprim. | 10.000 | — | | |
| Luminat şi încăldţit . . . . . . . . . . . . | 26.488 | 90 | | |
| Drepturi de presenţă . . . . . . . . . . . | 19.930 | — | | |
| Material pentru fabricarea biletelor (usat) . . . . | 78.848 | 12 | | |
| Efecte în suferinţă: Sucursale şi Agenţii . . . . | 5.839 | 50 | 1.204.581 | 86 |
| Beneficiu net lei 5.661.204.65, aparţinând: | | | | |
| *Fond de rezervă*: Partea rezervei de 20% din beneficiu | 988.240 | 93 | | |
| *Minist. de Finance*: Partea Statului din beneficiu . . | 790.592 | 74 | | |
| *Tantiemele consil. de administr. şi de censori* . . . . | 276.707 | 46 | | |
| *Casei de pensii şi ajutor a funcţionarilor băncei* . . . | 39.529 | 63 | | |
| Div. pe 1906: I. Divid. de lei 50.— de acţ. lei 1.200.000; II. „ „ „ 98.50 „ „ „ 2.364.000 | 3.564.000 | — | 5 659.070 | 76 |
| Dividend integral lei 1.48 50 de acţiune | | | | |
| De repurtat pentru anul viitor . . . . . . . | — | | 2.133 | 89 |
| | | | 6 865.786 | 51 |

CREDIT

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Soldul semestrului I . . . | — | — | 1.646.498 | 96 |
| Dobânzile portofoliului comercial şi diverse beneficii . . . . | 2.726.647 | 37 | | |
| Trate şi remise şi diverse operaţiuni cu străinătatea . . . | 2.175.800 | 93 | | |
| Venitul efectelor publice . . . | 316.839 | 25 | 5 219.278 | 55 |
| | | | — | — |
| | | | 6.865.786 | 51 |

p. Guvernator, **ANTON CARP.** Director-delegat la serv. Comptabilităţei, **Th. Stefănescu.**

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à 10 fil. se vinde la zaraful **Dumitru Pop.**

# „JULIA",

institut de credit şi economii. societate pe acţii în **Alba-Iulia.**

## Convocare

## la a XV-a adunare generală ordinară,

a institutului de credit şi economii „JULIA" societate pe acţiuni.

P. T. Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii „Julia" societate pe acţii în Alba-Julia prin aceasta se învită în sensul statutelor §. 14 şi următorii la a XV-a adunare generală ordinară, care se va ţinea în **6 Martie** eventual în **20 Martie 1907 st. n.** înainte de amiazi **la 9 oare** în localul institutului.

**Obiectele sunt următoarele:**

1. Raportul direcţiunei despre cursul afacerilor în anul 1906.
2. Bilanţul anual 1906.
3. Raportul comisiunii de supraveghiare asupra bilanţului şi darea absolutorului.
4. Impărţirea venitului curat, fixarea dividendei pe anul 1906, fixarea marcelor de prezenţă pe anul 1907.
5. Alegerea a 2 membrii in direcţiune.
6. Alegerea unui membru în comisiunea de supraveghiare.

Domnii acţionari, cari voiesc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotenţiaţi, sunt rugaţi a-şi depune la cassa societăţii acţiile şi eventual documentul de plenipotenţă până la 4 Martie 1907 st. n., 5 oare după amiazi.

Tot odată se aduce la cunoştinţa acţionarilor că cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului şi în oarele de oficiu se poate vedea bilanţul anului 1906 şi raportul direcţiunei.

Alba-Iulia, la 16 Ianuarie 1907.

**Direcţiunea**
institutului de credit şi economii „Julia", societate pe acţii.

## Contul Bilanţului la 31 Decemvrie 1906.

| ACTIVE: | Cor. | fil. | PASIVE: | Cor. | fil. |
|---|---|---|---|---|---|
| Cassa în numărar | 14957 | 01 | Capital social | 100000 | — |
| Cambii escomptate | 777018 | — | Fondul de reservă | 101847 | 33 |
| Împrumuturi hipotecare | 207073 | — | Fondul separat de asigurare | 13350 | 93 |
| Obligatiuni cu cavenţi | 2004 | — | Fondul de penziune | 25534 | 87 |
| Casa institutului şi alte realităţi | 44042 | 55 | Fondul scopurilor culturale | 2497 | 29 |
| Depuneri proprii | 60653 | 90 | Depuneri spre fructificare | 826785 | 27 |
| Mobiliar după amortisare K 1368 09 „ 136 81 | 1231 | 28 | Dividendă neridicată | 48 | — |
| Interese restante şi diverse conturi debitoare | 21551 | 99 | Interese anticipative pe anul 1907 | 19650 | 60 |
| | | | Diverse conturi creditoare | 7476 | 16 |
| | | | Profit net | 31341 | 28 |
| | 1128531 | 73 | | 1128531 | 73 |

## Contul de Profit şi Perderi la 31 Decembre 1906.

| SPESE: | Cor | fil. | VENITE: | Cor. | fil. |
|---|---|---|---|---|---|
| Interese: pentru depuneri spre fructificare K 41582 20 | 41582 | 20 | Interese: Dela cambii escomptate | 72294 | 18 |
| Contribuţiune: Directă şi comunală . K 5076·39; $10^0/_0$ dare la interese de depuneri . K 4158·22 | 9234 | 61 | Dela împrumuturi hipotecare | 14657 | 30 |
| Spese: Salare K 6800·—; Adaus de scumpete K 882·—; Marce de prezenţă K 1084·—; Chirie K 700·—; Imprimate, registre, porto şi diverse K 972·98 | 10438 | 98 | Dela obligaţiuni cu cavenţi | 173 | 39 |
| Amortis. din mobiliar | 136 | 81 | Dela depuneri proprii | 2833 | 67 |
| Profit net | 31341 | 28 | Chiria casei instit. şi arânda realităţilor | 2775 | 34 |
| | 92733 | 88 | | 92733 | 88 |

*I. Fulea* m. p., director executiv. Pentru comptabilitate: *V. Velican* m. p. prim contabil.

Din şedinţa direcţiunii ţinută la 16 Ianuarie 1907.

**Membrii Direcţiunei:**

*N. Florescu* m. p., preşedinte. *I. Cirlea* m. p., *A. Mazzuchi* m. p., *St. Crişan* m. p., *T. Lobonţiu* m. p., *Ion Ieculescu* m. p.

S'au revăzut şi s'au aflat în consonanţă cu cărţile duse în deplină ordine.

Alba-Iulia, la 21 Ianuarie 1907.

Membrii comisiunei de supraveghiare:

*Const. de Colbazi* m. p., pres. *Fl. Rusan* m. p., not. *I. Cirlea* m. p., *D. Cimbulea* m. p.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.